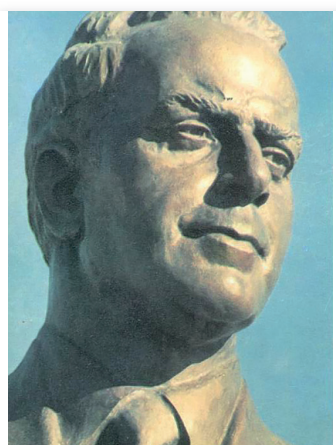

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

İsmail Hacıyev

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

25 iyul
2024-cü il,
cümə axşamı
№ 131 (6717)
Qiyməti
60 qapıq

Tarixi Zəfər yaddaşlarda yaşadılır... Şəhidlərimizin əziz xatirəsi əbədiləşdirilir

İlham Əliyev Zəfər parkında aparılan tikinti işləri ilə təfərrüatlı tanış olub

➔ Bax səh. 2

“Böyük Yeddiçilik” Qarabağ Bəyannaməsinin hədəflərini dəstəkləyir

➔ Bax səh. 3

Zamanın sınaqlarından çıxan Azərbaycan - Özbəkistan dostluğu

Özəl günlərdə dost təbriki almaq tutduğu vəzifədən asılı olmayaraq hər kəs üçün çox xoşdur. Dost Özbəkistanın Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ad günündə belə təbriklərdən birini Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevdən alıb. Dövlətimizin başçısının iyulun 24-də Şavkat Mirziyoyevə telefon açaraq onu ad günü münasibətilə təbrik etməsi iki dövlət və xalq, eləcə də liderlər arasında formalaşan səmimi dostluq münasibətlərinin ruhuna tam uyğundur.

Getdikcə dərinləşən Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri sıx bağlılıq əsasında qurulub. Bu münasibətlər qədim tarixə malikdir. Azərbaycan və özbək xalqlarını yaxın milli adət-ənənələr, ümumi...

➔ Bax səh. 2

Türk dövlətlərinin ortaq maliyyə xəzinəsi

Türk dövlətlərinin ortaq iqtisadi-maliyyə strukturu olan Türk İnvestisiya Fondu (TİF) bu il noyabrın 1-dən fəaliyyətə başlayacaq. Bununla bağlı qərar TİF-in Direktorlar Şurasının iyulun 20-də İstanbulda keçirilən iclasında qəbul edilib. Qeyd edək ki, Azərbaycan tərəfi ötən il mayın 30-da fondun fəaliyyəti ilə bağlı sənədi təsdiq etdikdən sonra TİF-in maliyyə donorluğu ilə bağlı hüquqi-iqtisadi mexanizmlər də müəyyənləşib. Eyni zamanda, digər türk dövlətləri fondun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında sənədləri təsdiqləyib və artıq TİF-nin nizamnamə...

➔ Bax səh. 5

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovla MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının üzvləri arasında görüş keçirilib

➔ Bax səh. 4

**Qaydalar
dəyişir...**

➔ Bax səh. 4

**Paris
“oyunu” ...**

➔ Bax səh. 5

**Budapeşt
veto qoydu**

➔ Bax səh. 6

Bölgələrimiz inkişaf yolunda...

➔ Bax səh. 6

Yaxın qonşular, etibarlı müttəfiqlər

Hər bir ölkənin uğurlu inkişafı onun qonşu dövlətlərlə münasibətindən çox asılıdır. Bu mənada Azərbaycanın nümunəsi təqdirəlayiqdir. Respublikamızın qonşu dövlətlərlə münasibətləri xoş mərəmə və qarşılıqlı maraqlara əsaslanır. Azərbaycan qısa müstəqillik tarixində işğalçı Ermənistan istisna olmaqla bütün qonşu dövlətlərlə dinamik inkişaf tempərinə malik əlaqələr qurmağa nail olub. Belə dövlətlərdən biri də Şimal qonşumuz Rusiya Federasiyasıdır. Azərbaycan - Rusiya münasibətləri getdikcə möhkəmlənir və zamanın dəyişən çağırışlarına uyğun olaraq yeni çalarlarla daha da zənginləşir.

Azərbaycanla Rusiya arasında siyasi dialoq yüksək dinamizmi ilə diqqət cəlb edir. Hər iki dövlət münasibətlərin möhkəmlənməsinə və əhatə dairəsinin genişlənməsinə güclü siyasi iradə ortaya qoyur. Təmaslar müxtəlif səviyyələrdə və platformalarda aparılır. İyulun 23-də Moskva şəhərində...

➔ Bax səh. 3

Səfir Prezidentə qarşı...

44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın qələbə qazanması ilə regionda yaranan yeni reallıqlar sırasında Zəngəzur dəhlizinin açılması məsələsi mühüm yer tutur. Sözügedən dəhliz Avropa ilə Asiya arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrini daha da genişləndirməklə yanaşı, geosiyasi əhəmiyyət də daşıyır. Bu amilin Azərbaycanla Ermənistanın münasibətlərinin normalaşmasına da müsbət təsir göstərməsi mümkündür. Məlumdur ki, dünyanın bir çox aparıcı dövlətləri də bu layihəni dəstəkləyir. Lakin rəsmi İrəvanın qeyri-konstruktiv mövqə tutması səbəbindən layihənin reallaşması bir qədər gecikir...

➔ Bax səh. 4

Tələdəki pulsuz pendir...

Casus senatorun istefası...

➔ Bax səh. 7

Tarixi Zəfər yaddaşlarda yaşadılır... Şəhidlərimizin əziz xatirəsi əbədləşdirilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakıda Zəfər parkında aparılan tikinti işləri ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "PMD Projects" şirkətinin direktoru Nəriman Topçubaşov parkda görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyevin

2020-ci il dekabrın 3-də imzaladığı sərəncamda Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsində göstərdiyi misilsiz qəhrəmanlığın və qazandığı möhtəşəm tarixi Zəfərin yaddaşlarda yaşadılması və ictimaiyyətə nümayiş etdirilməsi, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədləşdirilməsi məqsədilə Bakıda Vətən Mühəri-

İlham Əliyev Zəfər parkında aparılan tikinti işləri ilə tanış olub

bəsi Memorial Kompleksinin və Zəfər Muzeyinin yaradılması tapşırılmışdı. Sərəncamdan dərhal sonra Vətən Müharibəsi Memorial Kompleksinin və Zəfər Muzeyinin layihələri hazırlandı və tikinti işlərinə başlanıldı.

Qeyd edək ki, 2023-cü il sentyabrın 27-də Anım Günündə Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Bakıda inşası davam etdirilən Zəfər parkında olublar. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım burada görü-

lən işlərlə tanış olublar.

8 Noyabr prospektində inşa olunan Zəfər parkının ərazisi doqquz hektardan çoxdur.

Parkın girişində 44 tağ elementindən istifadə edilib. Tağlar Qələbəyə aparan rəmzi yolun başlanğıcını tərənnüm edir. İnşası davam edən tağın hündürlüyü 44 metr, eni isə 22 metrdir.

Parka keçid hissədə 8 Noyabr - Zəfər Gününü əks etdirən memorial abidə ucaldılacaq. Abidə Zəfər Gününü və sarsılmaz birliyi təəcəssüm etdirəcək. Memorial abidənin ətrafında Qarabağ xalçalarının naxış və bəzək elementlərini əks etdirən yaşıllıq salınacaq.

Zəfər Muzeyinə park ərazisindən iki istiqamətdə giriş olacaq. Sahəsi 9 min 200 kvadratmetr olan muzeyin yan divarında Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan əsgər və zabitlərin

adları qeyd ediləcək.

Ziyarətçilər muzeyi gözdikdən sonra park hissəsinə daxil ola biləcəklər. Zəfər parkında, həmçinin tematik bağça, kaskad tipli şalələ, Qarabağ yaddaş bağçası və parka ümumi baxış nöqtəsi yaradılacaq. Parkın sonunda Azadlıq Bayrağı Meydanının inşası da nəzərdə tutulur.

Yaddaş bağçası parkın son hissəsində yaradılacaq. Bu hissəyə ənənə cığır hündür haşıvəli çiçək və yaşıllıqlarla əhatə olunacaq. Yaddaş bağçasının ətrafında istirahət guşələri yaradılacaq, oturmaqalar qoyulacaq. Su hövzəsinin mərkəzində isə Azərbaycan Bayrağı dalğalanacaq.

Zamanın sınaqlarından çıxan Azərbaycan - Özbəkistan dostluğu

Özəl günlərdə dost təbriki almaq tutduğu vəzifədən asılı olmayaraq hər kəs üçün çox xoşdur. Dost Özbəkistanın Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ad günündə belə təbriklərdən birini Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevdən alıb. Dövlətimizin başçısının iyulun 24-də Şavkat Mirziyoyevə telefon açaraq onu ad günü münasibətilə təbrik etməsi iki dövlət və xalq, eləcə də liderlər arasında formalaşan səmimi dostluq münasibətlərinin ruhuna tam uyğundur.

Liderlərin səmimi dostluğundan qaynaqlanan qardaşlıq münasibətləri

Getdikcə dərinləşən Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri sıx bağlılıq əsasında qurulub. Bu münasibətlər qədim tarixə malikdir. Azərbaycan və özbək xalqlarını yaxın milli adət-ənənələr, ümumi dil qrupu, mədəniyyət və din birləşdirir. Ötən əsrin 30-cu illərində kütləvi repressiyalar zamanı on minlərlə azərbaycanlı Özbəkistana sığınmış. Bu gün 40 mindən çox azərbaycanlı Özbəkistan cəmiyyətinin sosial, ictimai, iqtisadi və digər sahələrində fəal iştirak edir. 1966-cı ilin aprelində dağıdıcı zəlzələdən sonra Daşkəndin bərpasında azərbaycanlılardan iştirak ediblər.

Ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlər 1995-ci il oktyabrın 2-də qurulub. 1996-cı ilin avqustunda Azərbaycanın Özbəkistanda, 1998-ci ilin iyulunda isə Özbəkistanın Bakıda səfirlikləri fəaliyyətə başlayıb. İndiyədək iki ölkə arasında 150-dən çox sənəd imzalanıb.

Azərbaycanla Özbəkistan arasında getdikcə genişlənən münasibətlər ilk növbədə çoxvektorlu olması ilə diqqət çəkir. Təqdirəlayiq haldır ki, ölkələrimizin daha da yaxınlaşmasına həm dövlətlər və liderlər güclü siyasi iradə sərgiləyirlər, həm də buna cəmiyyətlər səviyyəsində böyük is-

tək var. Prezident İlham Əliyevin Özbəkistana baş tutan uğurlu dövlət səfəri çərçivəsində iki ölkənin prezidentləri "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın genişləndirilməsi haqqında Bəyannamə"ni imzalayıblar. Bu sənəd mahiyyətə görə əməkdaşlığın yol xəritəsidir.

Tarixdən gələn dostluq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə tökan verən əsas amillərdən biri isə heç şübhəsiz ki, liderlər arasında formalaşan şəxsi münasibətlərdir. Dövlət başçıları tez-tez qarşılıqlı səfərlər edirlər. Bir qayda olaraq İlham Əliyev Özbəkistanda, Şavkat Mirziyoyev isə Azərbaycanda əziz qonaq kimi qarşılanırlar və onlar məmnuniyyətlə bildirirlər ki, bu səfərlər zamanı özlərini evlərindəki kimi hiss edirlər. İki dost ölkənin liderləri müxtəlif beynəlxalq və regional platformalarda da münizəm olaraq görüşürlər və aktual mövzular ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparırlar, ikitərəfli münasi-

bətlərin perspektivləri ilə bağlı yeni təşəbbüslər irəli sürürlər. Son olaraq liderlər Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) iyulun əvvəlində Şuşada keçirilən qeyri-formal Zirvə görüşündə bir araya gəliblər. Belə intensiv təmaslar isə son nəticədə dövlətlər arasında münasibətlərin inkişaf dinamikasına güclü tökan verir, qarşılıqlı inamı daha da artırır. Təsədüfi deyildir ki, telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyini vurğulayaraq, əlaqələrimizin bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə əminlik ifadə edib, əməkdaşlığın perspektivləri və gələcək təmaslar barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Birgə investisiya Fondu tərəfindən on layihənin maliyyələşdirilməsi gündəmdə

lərin gücləndirilməsi imkanları nəzərdən keçirilib.

"Azərbaycan-Özbəkistan İnvestisiya Şirkətinin hazırda 10-dan çox layihəsi var". Bunu Azərbaycan Respublikasının İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyinin (AZPROMO) icraçı direktoru Yusif Abdullayev Qubada keçirilən II Özbəkistan-Azərbaycan Regionlararası Forumunda deyib. "Özbəkistan Azərbaycanla müştərek fonda investisiya qoyur. Getdikcə daha çox yeni layihələr həyata keçirəcəyimizə çox ümid edirik", - deyər o bildirib. Y.Abdullayev qeyd edib ki, ilin sonunadək daha bir böyük tədbirin keçirilməsi planlaşdırılır.

Qardaş ölkənin sərmayəsi ilə işğaldan azad olunmuş ərazidə tekstil müəssisəsinin qurulması və ilkin mərhələdə 400-dən çox iş yerinin yaradılması hədəflənir. Bundan əlavə, sonayenin bir sıra istiqamətləri, eləcə də nəqliyyat-logistika üzrə işbirliyinin möhkəmləndirilməsi üçün münbət şərait var. Özbəkistanla, həmçinin enerji, kənd təsərrüfatı, turizm, kiçik və orta sahibkarlıq, səhiyyə və yükdaşıma kimi sektorlarda əhatəli əməkdaşlıq gündəliyi hazırlanıb. Şübhə yoxdur ki, Özbəkistan və Azərbaycan regionları arasında əlaqələrin intensivləşməsi qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlığımızın inkişafına tökan verəcək.

Cənubi Qafqazda əsas ticarət tərəfdaşı

İki dövlət arasında siyasi dialoqun, liderlərin səmimi dostluq münasibətlərinin ruhuna uyğun olaraq ölkələrimiz iqtisadi sahədə əməkdaşlığı da davamlı olaraq genişləndirirlər. Azərbaycan Cənubi Qafqazda Özbəkistanın əsas ticarət tərəfdaşıdır. Ötən il iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi 161 milyon 581 min ABŞ dolları həcmində olub. O cümlədən ixracın həcmi 43 milyon 336 min, idxalının həcmi isə 118 milyon 245 min ABŞ dolları təşkil edib. Hazırda Özbəkistanda Azərbaycan kapitalına malik 204 şirkət fəaliyyət göstərir. Respublikamız dost ölkənin iqtisadiyyatına 12 milyon ABŞ dolları investisiya qoyub. Verilən məlumatlara görə, Azərbaycan şirkətlərinin Özbəkistanda

əsas fəaliyyət sferaları maşınqayırma və metallurgiya, yüngül sənaye, qida məhsullarının istehsalı, yaşayış evlərinin tikintisi, xidmət və digər

sahələrdir. Azərbaycan bazarı da öz növbəsində Özbəkistan üçün xüsusi maraq kəsb edir. Kənd təsərrüfatı istiqamətində, xüsusən EKTİS (Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemi) layihəsi çərçivəsində əməkdaşlığı genişləndirmək perspektivləri böyükdür.

Azərbaycanla Özbəkistan arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığın genişlənməsindən söhbət açarkən birgə hökumətlər arasında komissiyaların uğurlu fəaliyyətinin önəmini xüsusi qeyd edə bilərik. Ötən il iyulun 18-də mədəniyyət paytaxtımız Şuşada Azərbaycan-Özbəkistan hökumətlər arasında komissiyaların 12-ci iclası keçirilib. Cari ildə isə Qubada II Azərbaycan-Özbəkistan Regionlararası Forumu baş tutub. Forumda ölkələrimizin bölgələrinin iqtisadi potensialı və tərəfdaşlığın inkişaf etdirilməsi imkanları müzakirə olunub, ikitərəfli sənədlər imzalanıb, B2B formatda görüşlər olub. Tədbirdə iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbərov vurğulayıb ki, dövlət başçıların siyasi iradəsi və birgə səyləri ölkələr arasındakı strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin təməlini təşkil edir.

Böyük Qayıdışa dost dəstəyi

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış Azərbaycanın post-müharibə dövründə müəyyən

şeyləndirdiyi beş mühüm prioritetdən biridir. Ölkəmiz bu proqramı qısa müddətdə və yüksək səviyyədə reallaşdırmaq niyyətindədir. Bu işdə ölkəmizə dost dövlətlərdən də dəstək gəlir.

Bu sırada Türkdillli dövlətlərin, o cümlədən də Özbəkistanın da olması xüsusi məmnunluq doğurur. 2023-cü il avqustun 23-də Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev, xanımı Ziroatxon Mirziyoyeva Füzulidə inşa olunan Mirzə Ulucbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin açılış mərasimində iştirak ediblər. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev tərəfindən özbək xalqı adından hədiyyə olaraq Füzulidə inşa edilən məktəb 960 şagird yerlikdir. Burada tikinti işləri yüksək

keyfiyyətlə həyata keçirilib. Üç hektar ərazidə inşa edilən məktəb binası iki mərtəbə və zirzəmidən ibarətdir. Məktəbdə 40 sinif otağı, 6 laboratoriya, 2 informasiya otağı, 5 funksional tədris otağı, 500 yerlik akt zalı, idman zalı, 320 yerlik yeməkhana, kitabxana var. Məktəbin həyətəyən ərazisində futbol meydançası, istirahət və keçiriləcək tədbirlər üçün yerlər, qaçış zolaqları, söhbətgahlar, nəzarət-buraxılış məntəqəsi, qazanxana, su çənləri, transformator yarımstansiyası inşa edilib. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin "Azərbaycan bizim üçün yaxın dost və zamanın sınağından çıxmış etibarlı strateji tərəfdaşdır" sözlərinin təsdiqi olan bu məktəbin inşası qardaş ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyəsindən xəbər verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də Özbəkistanın Füzuli rayonunda böyük məktəb inşa etmə təşəbbüsünü ölkələrimiz arasında həmrəylik, dostluğun və qardaşlığın növbəti addımı kimi qiymətləndirib.

Mübariz ABDULLAYEV

25 iyul 2024-cü il, cümə axşamı № 131 (6717)

G7 ölkələri Mərkəzi Asiya-Xəzər-Avropa enerji-nəqliyyat dəhlizlərinə irihəcmli sərmayə yatırmaq niyyətindədir

“Böyük Yeddilik” (G7) ölkələri Mərkəzi Asiya regionunun Avropaya integrasiyasını dərinləşdirmək, bu bölgənin zəngin enerji resurslarının nəqlini şəxələndirmək, nəqliyyat-tranzit imkanlarından yararlanmaq üçün nəhəng sərmayə proqramını elan edib. ABŞ-in Qlobal İnfrastruktur və İnvestisiya üzrə Tərəfdaşlıq Proqramının xüsusi əlaqələndiricisi Helaina Mats Qazaxıstana səfəri zamanı bu ölkənin xarici işlər nazirinin müavini Nazirə Nurbayeva ilə görüşdə G7 qrupunun investisiya niyyətini boyan edərək bildirdi ki, hədəf 200 milyard dollar həcmində dəstəkləyici maliyyə portfelinin gerçəkləşməsindən ibarətdir. Maliyyə investisiyasının əsas istiqamətləri Mərkəzi Asiya regionunun nəqliyyat və logistika, bərpaolunan enerji istehsalı, kond təsərrüfatı məhsulları, nadir torpaq metallarının hasilatı və emalı sahələrində layihələrə investisiya qoyuluşunu aktivləşdirmək, bu resursların qlobal enerji-nəqliyyat zəncirinə qoşmaqdır. “Böyük Yeddilik” Qazaxıstanın nəqliyyat infrastrukturunu, o cümlədən Aktau və Kuryk dəniz limanlarını müasirləşdirmək, Asiyadan Avropaya uzanan infrastruktur şəbəkələrini əsaslı şəkildə yenidən qurmaq və genişləndirmək üçün əlavə dəstək tədbirləri həyata keçirməyə də razı olduğunu bəyan edib. Bu sənədlərin gerçəkləşməsi sayəsində Mərkəzi Asiya ölkələrinin Avropa bazarlarına çıxışının asanlaşdırılması, Avrasiya platformasının möhkəmləndirilməsi və ələlxusus da Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün təchizat imkanlarının vahid bir sistemdə birləşdirilməsi mümkün ola bilər.

Göründüyü kimi G7-nin hədəf prioritet-

“Böyük Yeddilik” Qarabağ Bəyannaməsinin hədəflərini dəstəkləyir

ləri faktiki olaraq Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) perspektiv strateji Yol xəritəsinin sanki oxşardır və Mərkəzi Asiya-Xəzər-Avropa platformasının qurulmasına xidmət edən eyni niyyətin təzahürüdür. Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət başçıları Şuşada keçirilən qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə imzalanan Qarabağ Bəyannaməsinin əsas konsepti də enerji-nəqliyyat sistemlərinin vahid bir platformada birləşdirilməsi, nəqli imkanlarının artırılaraq Avropa dəhlizlərinə axıcılığının təmin edilməsindən ibarətdir. Əsas hədəf ssenarisi Xəzərin qaz resurslarının Transadriatik qaz kəmərinin (TAP) kəmərinə cəlb edilməsidir ki, Qarabağ Bəyannaməsinin 2 maddəsi buna hüquqi-iqtisadi təminat yaradır.

Tərəflər ötən il Türkmənistanın “Türk-mənzəq” Dövlət Konserni, Azərbaycanın Energetika Nazirliyi və Türkiyə Respublikasının Energetika və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən imzalanmış “Energetika sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı qarşılıqlı anlaşmaya dair Qumrulararası Memorandum”una istinad edərək regionda yeni trans-qaz marşrutunun yaradılması üçün baza sənədini rəsmiləşdirib. Bu, Özbəkistan, Qazaxıstan və Türkmənistan qazının Azərbaycan üzərindən keçməklə Cənub Qaz Dəhlizinə cəlb olunması deməkdir.

Hazırda Avropa İttifaqının qazla təchiz edən Azərbaycan illik 12-13 milyard yanacaq ixrac edir, yaxın 5 ildə bu rəqəm 20 milyard kubmetrə çatdırılacaq. Avropa isə Xəzəryanı türk dövlətlərinin qazını da nəql edərək illik ixrac gücünü 50 milyard kubmetrə çatdırmaq istəyir. “Böyük Yeddilik” ölkələrinin sərmayə portfelinin ağızını açması da

məhz Mərkəzi Asiyayı Cənub Qaz Dəhlizinə qoşmaqdan ibarətdir.

G7-nin digər prioriteti Mərkəzi Asiya ölkələrinin bərpaolunan enerji ehtiyatlarının Şərq-Qərb arteriyasına cəlb olunması, “Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi” və ya “Qara dəniz kabeli” adlanan layihənin tezliklə başa çatdırılmasıdır. Bu prosesi faktiki olaraq TDT ölkələri başlayıb, dərin hüquqi-iqtisadi təməllər qoyulub. Bəyannamədə bərpaolunan enerji və enerji səmərəliliyi sahələrində əməkdaşlığın inkişafı da daxil olmaqla türk dövlətləri arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığın artırılması, Azərbaycan-Qazaxıstan-Özbəkistan enerji sistemlərinin qarşılıqlı əlaqələndirilməsi layihəsinin (“Yaşıl dəhliz”) inkişaf etdirilməsi, bərpaolunan geniş enerji potensialının üzv dövlətlərə və üçüncü ölkələrə ix-

racı və ticarəti üçün geniş enerji sistemlərinin yaradılması, enerji integrasiyası və qarşılıqlı əlaqələrin koordinasiyası üzrə çağırışlar öz əksini tapıb. Həmçinin, Qarabağ Bəyannaməsində bu enerji koridorunun əlavə detallarına dair mexanizmlər formalaşdırılıb və qarşılıqlı əlaqələrin dəhlizdə yer alması rəsmiləşib. G7 ölkələrinin sərmayə proqramında “Yaşıl dəhliz”ə xüsusi yer verilmə-

si və maliyyələşməyə dair öhdəliklərin götürülməsi Türk dövlətlərinin yaşıl tranzit qovşağının da tezliklə başa çatdırılmasına imkan verəcək və TDT-nin böyük bir coğrafiyada üstünlüyünü möhkəmləndirməklə, Avropanın təmiz, etibarlı və sərfəli enerji ilə təmin edilməsində statusunu artıracaq. Bu, eyni zamanda, Azərbaycan və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında əldə olunmuş razılaşmalar dünya birliyində bu türk dövlətlərinin mövqeyinin möhkəmlənməsi, Avropa ilə əlaqələrin güclənməsi üçün dərin təminat deməkdir.

“Böyük Yeddilik” ölkələrinin 200 milyard dollarlıq sərmayə planlarında Asiya regionunun nəqliyyat və logistika imkanlarının artırılmasına dəstək verilməsi öz əksini tapıb ki, bu da Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (Orta Dəhliz) tam formalaşması və AI regionuna integrasiyanın dərinləşdirilməsi üçün səylərin artırılmasına

çağırış deməkdir. Son vaxtlarda Orta Dəhlizin beynəlxalq əhəmiyyətinin artması, böyük bir coğrafiyada iqtisadi integrasiyanı böyütməklə regional inkişafına və beynəlxalq səviyyədə yüklərin daşınmasına və beləliklə də milli gəlirlərin artmasına töhfə verməsi AI üçün daha da aktualıq kəsb edir. Orta Dəhliz Çindən gələn yüklərin Qazaxıstandan keçərək Xəzər dənizinə, Azərbaycana və oradan da Gürcüstan və Türkiyə üzərindən Avropadakı son təyinat ölkələrinə çatmasına imkan yaradır. Bu baxımdan AI dəhlizinin əsas coğrafi nöqtələri olan Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əlaqələri intensivləşdirib.

Beləliklə, “Böyük Yeddilik” Asiya sərmayə proqramını icra etməklə Türk Dövlətləri Təşkilatının müəyyən etdiyi strateji hədəflərə dəstək verərək Asiya və Avropa arasında iqtisadi bağlantıların möhkəmləndirilməsinə, iqtisadi potensiallarının böyüməsinə zəmin yaratmış olacaq.

Elbrus Cəfərlı

COP29-a hazırlıq prosesi davam edir

PA rəhbəri Samir Nuriyev BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibi ilə görüşüb

İyulun 24-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, COP29 üzrə Təşkilat Komitəsinin sədri Samir Nuriyev BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibi Saymon Stil ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Samir Nuriyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə COP29-a hazırlıq prosesi barədə məlumat verib, bugünlərdə ölkəmizin təşəbbüslərinin geniş ictimaiyyət üçün açıqlandığını, COP29-un müəyyən edilmiş prezidentinin Çərçivə Konvensiyasının bütün tərəflərinə bu mötəbər tədbirlə bağlı planları,

gözləntiləri əks etdirən müfəssəl məktub ünvanladığını bildirib.

Prezident Administrasiyasının rəhbəri COP29 sədrliyinin bütün dövlətlərin və digər maraqlı tərəflərin mövqeyini öyrəndiyini, mühüm beynəlxalq toplantılarda iştirak etdiyini, fəal şəkildə çalışdığını diqqətə çatdırıb, ölkəmizin yeni iqlim maliyyəsinin məbləği üzrə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında konsensusa nail olunması üçün səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulayıb.

Samir Nuriyev, həmçinin COP29-a hazır-

lıq prosesi çərçivəsində Azərbaycanda keçiriləcək tədbirlər, konfransa qatılacaq nümayəndə

də heyətləri və digər iştirakçılar üçün yaradılacaq şərait, vətəndaş cəmiyyətinin COP29-da iştirakına dəstək, kommunikasiya sahəsində görülən işlərdən danışdı.

Saymon Stil Azərbaycan tərəfindən COP29-un uğurla keçirilməsi istiqamətində aparılan işlərdən, kiçik ada ölkələrinə dəstək verilməsinin Azərbaycanın gündəliyində yer almasından məmnunluğunu ifadə edib, BMT-nin COP29-un təşkili ilə bağlı Azərbaycana hər cür kömək göstərməyə hazır olduğunu bildirdi.

Yaxın qonşular, etibarlı müttəfiqlər

Azərbaycan və Rusiya XİN-ləri arasında siyasi məsləhətləşmələrin növbəti raundu keçirilib

Hər bir ölkənin uğurlu inkişafı onun qonşu dövlətlərlə münasibətindən çox asılıdır. Bu mənada Azərbaycanın nümunəsi təqdirəlayiqdir. Res-

publikamızın qonşu dövlətlərlə münasibətləri xoş məramla və qarşılıqlı maraqlara əsaslanır. Azərbaycan qısa müstəqillik tarixində işğalçı Erməni-

stan istisna olmaqla bütün qonşu dövlətlərlə dinamik inkişaf təməllərinə malik əlaqələr qurmağa nail olub. Belə dövlətlərdən biri də Şimal qonşumuz Rusiya Federasiyasıdır. Azərbaycan - Rusiya münasibətləri getdikcə möhkəmlənir və zamanın dəyişən çağırışlarına uyğun olaraq yeni çalarlarla daha da zənginləşir.

Siyasi məsləhətləşmələrin növbəti raundu

Azərbaycanla Rusiya arasında siyasi dialoq yüksək dinamizmi ilə diqqət çəkir. Hər iki dövlət münasibətlərin möhkəmlənməsinə və əhatə dairəsinin genişlənməsinə güclü siyasi iradə ortaya qoyur. Təmaslar müxtəlif səviyyələrdə və platformalarda aparılır. İyulun 23-də Moskva şəhərində Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə Rusiya Federasiyasının Xarici İşlər Nazirliyi arasında siyasi məsləhətləşmələrin növbəti raundu keçirilib. Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirirlər ki, məsləhətləşmələrdə nümayəndə heyətlərinə Azərbaycan tərəfindən xarici işlər nazirinin müavini Samir Şərifov, qarşı tərəfdən isə xarici işlər nazirinin müavini Mixail Qaluzin rəhbərlik ediblər.

Tədbirdə Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli əməkdaşlığının mövcud vəziyyəti və inki-

şaf perspektivləri, gündəlikdə duran və qarşılıqlı maraq kəsb edən beynəlxalq və regional məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Həmin gün nazir müavini Samir Şərifov ilə Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Aleksandr Qruşko arasında da görüş keçirilib. Görüş zamanı beynəlxalq və regional təhlükəsizlik məsələləri, eləcə də hər iki ölkənin iştirak etdiyi regional formatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

S.Şərifov ilə Rusiya Federasiyası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi, Xəzər dənizi məsələləri üzrə danışıqlarda Rusiya nümayəndə heyətinin rəhbəri Mixail Petrakov arasında keçirilmiş görüşdə isə Xəzər məsələləri üzrə əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və inkişaf dinamika müzakirə olunub.

Liderlərin qarşılıqlı etimadına əsaslanan yüksək səviyyəli siyasi dialoq

Görüşdə iki ölkə liderləri arasında qarşılıqlı etimad əsaslanan və ikitərəfli gündəliyi formalaşdıran yüksək səviyyəli siyasi dialoqun dövlətlər arasında müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyətin əsasını təşkil etməsi məmnunluqla vurğulanıb.

Həqiqətən də, bu gün bütün dünyada liderlər arasında formalaşan münasibətlər dövlətlərarası əlaqələrə güclü impuls verən mühüm amilə çevrilib. Bu baxımdan Azərbaycanla Rusiya arasında siyasi dialoqun intensivləşməsində liderlərin müntəzəm görüşlərinin, telefon danışıqlarının önəmini xüsusi qeyd edə bilərik. İki qonşu ölkə arasında qarşılıqlı fəaliyyətin miqyası böyükdür, gündəlikdə dayanan məsələlərin sayı çoxdur. Həmin məsələləri həll etmək üçün liderlər sıx təmaslar qururlar.

Sonuncu dəfə Prezident İlham Əliyev

səviyyədədir. Qeyd edək ki, Rusiya Federasiyasının 70-dən artıq subyekti Azərbaycanla iqtisadi əlaqələr saxlayır. Həm də onlardan bir çoxu ticari-iqtisadi və elmi-texniki əməkdaşlıq barədə Çərçivə sazişləri bağlayıb. Azərbaycan məhsulları müntəzəm olaraq “Made in Azerbaijan” vahid stendi ilə Rusiyada keçirilir “Worldfood”, “Prodexpo”, “MosBuild”, “Innoprom” sergiilərinə nümayiş olunur.

İki qonşu dövlət arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığın perspektivləri də kifayət qədər genişdir. Təsədüfi deyil ki, son illərdə Azərbaycanla Rusiya arasında dövlət başçıların iştirakı ilə imzalanan sənədlərin böyük qismi məhz iqtisadi sektora aiddir.

Əmtəə dövriyyəsində sabit artım

Siyasi məsləhətləşmələr zamanı iki ölkə arasında, həmçinin iqtisadi-ticarət, mədəni-humanitar, eləcə də beynəlxalq və regional təşkilatlar və formatlar çərçivəsində əməkdaşlıq və digər məsələlər müzakirə olunub, ikitərəfli müqavilə-hüquq bazası və baxılmaqda olan layihələr nəzərdən keçirilib. Bu gün Azərbaycan və Rusiya iqtisadi əməkdaşlığı müxtəlif istiqamətlərdə uğurla genişləndirir. O cümlədən enerji, nəqliyyat, gəmiqayıma, əczaçılıq, avtomobil sənayesi sahələrində əməkdaşlıq, Rusiyanın avtomobil istehsal edən müxtəlif şirkətləri tərəfindən Azərbaycanda istehsalın təşkili imkanları böyükdür.

Ticarətin asanlaşdırılması və ticarət axınının şəxələndirilməsi, gömrük və sərhədkeçir infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, dövlət sərhədindən yük daşımaqlarının həcmi, habelə buraxılış məntəqələrinin keçirmə qabiliyyətinin artırılması və digər istiqamətlərdə görülən tədbirlər nəticəsində Azərbaycan-Rusiya ticarət-iqtisadi əlaqələrinin dayanıqlı inkişaf dinamika təmin edilib. 2017-ci illə müqayisədə ticarət dövriyyəsi iki dəfədən çox artaraq, ötən il 4,5 milyard ABŞ dollarına çatıb. Qarşılıqlı tica-

rət dövriyyəsində cari ilin birinci yarısında artıq 13 faizlik artım var. Mühüm məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, milli valyutalarda qarşılıqlı hesablaşmalar artır. Bu, Azərbaycanın Rusiyaya ixracında artıq 70 faizdən çoxdur, Rusiyanın Azərbaycana ixracında isə 50 faizə yaxındır. Beləliklə, əldə olunan rəqəmlər mütəmülə uğurla həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyev qlobal Şuşa forumunda sualları cavablandırarkən maraqlı müqayisə aparıb. “Ticarət dövriyyəsi artır. Rusiya ilə Ermənistan arasında olduğu kimi deyil. Bildiyiniz kimi, Rusiya ilə Ermənistan arasında ticarət dövriyyəsi son iki ildə 5 dəfə artıb, 1,5 milyard dollardan 7,3 milyard dollara çatıb. Bu, bizə çox maraqlıdır. Maraqlıdır ki, Ermənistan nəyin hesabına öz ixracını bu qədər artırmaqla, bu, necə deyirlər, ritorik sualdır. Ancaq bizim ticarət dövriyyəmiz son bir ildə təxminən 17 faiz artıb - 4 milyard 300 və ya 4 milyard 400-ə bərabər olub. Bu, sabit artımdır”.

Hazırda iki ölkənin ayrı-ayrı regionları arasında əlaqələr də kifayət qədər yüksək

Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinə artan tələbat

Nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq ənənəvi olaraq ikitərəfli münasibətlərin prioritet istiqamətlərindən birini təşkil edib. Qonşu dövlətlər olmaları Azərbaycan və Rusiyanın birgə səylərlə regional nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına töhfə vermələrinə geniş imkanlar yaradır. Bu sahədə hər iki dövlətin maraqları üst-üstə düşür - həm Azərbaycan, həm də Rusiya kommunikasiyalar, daşıma- lara daha əlverişli şəraitin yaradılmasına, infrastrukturun imkanlarının artırılmasında maraqlılırlar. Prezident İlham Əliyev bəhs olunan Şuşa forumunda diqqətə

Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinin bu gün Rusiya yüköndərləri üçün həmişəkinə daha vacib olmasına diqqət çəkərək bildirib ki, bu dəhlizin buraxılış imkanlarının genişləndirilməsi barədə danışıqlar aparılır. Dəhlizin indiki ötürücülük imkanları maraqlı tərəflərin, o cümlədən da Rusiyanın bu layihədən maksimum istifadə ilə bağlı niyyətlərinə uyğun gəlir. Layihə mütləq qaydada inkişaf etdirilməli, infrastr-

ruktur genişləndirilməlidir. Təəssüf doğuran haldır ki, bəzi ölkələr öz öhdəliklərini yerinə yetirməyə tələsmirlər. Məsuliyyətli dövlət olan Azərbaycan indiyədək öz ərazisində Şimal-Cənub Dəhlizini ilə bağlı bütün layihələrin icrasını təammlayıb. Bu cümlə belə, marşrutun digər ölkələrin ərazisindən keçən ayrı-ayrı hissələrində müasir infrastrukturun yaradılmaması, o cümlədən demir yolu xəttinin inşasının ləngiməsi Şimal-Cənub Dəhlizinin ötürücülük imkanlarının tələbatı uyğun genişləndirilməsinə imkan vermir.

Qeyd edək ki, iki ölkə arasında indiyədək “Şimal-Cənub” layihəsi üzrə yaxşı əməkdaşlıq qurulub. 2023-cü ildə Azərbaycanla Rusiya arasında ümumi yük daşımalarmın həcmi 2017-ci illə müqayisədə 87 faiz, o cümlədən tranzit yüklərin həcmi dörd dəfəyə yaxın artıb. Həmçinin Şimal-Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi ilə yük daşımaları 2017-ci illə müqayisədə 44 faizdən çox olub.

M.ABDULLAYEV

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovla MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının üzvləri arasında görüş keçirilib

İyulun 24-də Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərarası Assambleyasının (MDB PA) təşəbbüsü ilə Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovla MDB PA Şurası Kətibliyinin rəhbərinin müavini, MDB PA yanında Demokratiyanın, parlamentarizmin inkişafı və vətəndaşların seçki hüquqlarına riayət olunmasının monitorinqi beynəlxalq institutunun (DİMBİ) direktoru İvan Muşket və 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərlə əlaqədar MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının digər üzvləri arasında onlayn formatda görüş keçirilib.

Görüş təklifinin qəbul edilməsinə görə təşəkkürünü bildiren İvan Muşket MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının tərkibi və fəaliyyəti haqqında məlumat verib, missiyanın öz işini dövlətlərin suverenliyinə hörmət və daxili işlərinə qarşın-

ma, obyektivlik və qərəzsizlik prinsipləri, həmçinin MDB-yə üzv dövlətlərdə demokratik seçkilərin stan-

lisi Federasiya Şurası sədrinin birinci müavini Andrey Yatskinə həvalə olunduğunu və fəaliyyətlərinin seçki-

sesinin iştirakçıları ilə ilk görüşün Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri ilə keçirildiyini söyləyən

Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Azərbaycanın demokratik seçki təcrübəsinə malik olduğunu, qarşından ge-

seçkilərə hazırlıqla bağlı fəaliyyətini ölkənin seçki qanunvericiliyi və partiyanın İdarə Heyətinin 2024-cü il 3 iyul tarixli iclasında qəbul etdiyi Tədbirlər Planı əsasında ardıcıl və sistemli şəkildə həyata keçirdiyini bildirdi.

YAP Sədrinin müavini Tədbirlər Planı əsasında görülmüş və nəzərdə tutulan işlər barədə də məlumat verib. O qeyd edib ki, YAP-in ölkənin bütün seçki dairələri üzrə irəli sürdüyü deputatlığa namizədləri sırasında Milli Məclisin üzvü kimi aktiv fəaliyyəti ilə seçicilərin etimadını doğrultmuş təcrübəli millət vəkilləri ilə yanaşı, yeni simalar, o cümlədən yüksək potensiala malik gənclər də vardır.

Daha sonra YAP Sədrinin müavini müşahidə missiyası üzvlərinin ölkədəki seçki mühiti, partiyanın seçkilərə hazırlıq tədbirləri və bir sıra digər məsələlər barədə suallarını cavablandıraraq, missiyanın fəaliyyətinə uğurlar arzulayıb.

dartları, seçki hüquq və ədalətliqləri haqqında Konvensiya əsasında qurduğunu bildirib.

O, müşahidə missiyasına rəhbərliyin Rusiya Federasiyası Federal Məcə-

lərin keçirildiyi ölkənin müvafiq dövlət qurumları, siyasi partiyaları, namizədlərin seçki qərarqahları və media qurumları ilə əlaqəli şəkildə həyata keçiriləcəyini vurğulayıb. Seçki pro-

İ.Muşket diqqətə çatdırıb ki, görüşün məqsədi Azərbaycanda seçkiqabağı vəziyyət və YAP-in seçkilərə hazırlığı barədə məlumat əldə etməkdir.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi

lən parlament seçkilərinin də ədalətli, şəffaf və demokratik keçirilməsi üçün zəruri şəraitin təmin edildiyini bildirib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının

Qaydalar dəyişir... Ölkədən qanunsuz valyuta çıxarılmasına qarşı mübarizə gücləndirilir

Nazirlər Kabinetinin (NK) müvafiq qərarına əsasən, "Gömrük sərhəddindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin bəyan edilməsi Qaydaları"nda dəyişiklik edilib. Qərara əsasən, gömrük orqanları tərəfindən malların buraxılışı həyata keçirildikdən sonra gömrük bəyannaməsində düzəlişlər edilməsinə və ya onun geri götürülməsinə icazə verildiyi hallar artırılıb. Siyahıya yeni gömrük prosedurları əlavə edilib ki, onlar birbaşa malların bəyanatına sisteminin təkmilləşdirilməsinə xidmət edir. Belə ki, ticarət iştirakçıları malların buraxılışı həyata keçirildikdən sonra 3 il müddətində malları müvafiq gömrük proseduru altında yerləşdirməsi ilə əlaqədar öhdəliklərini yerinə yetirməli olduqda bəyannamə təqdim etməli olacaqlar. Bundan başqa, bəyannaməçi gömrük borcu üzrə ödənilmiş gömrük ödənişlərinin qaytarılması barədə gömrük orqanının qərarı olduqda müvafiq bəyanatı icra etməlidir. Gömrük auditi nəticəsində gömrük bəyannaməsində qeyd olunan məlumatlarda düzəliş edilməli olduqda da bəyanatın proseduru yerinə yetirilməlidir. Gömrük auditi nəticəsində malların düzgün gömrük proseduru altında yerləşdirilməsinə müəyyən ediləndə gömrük bəyannaməsi malların buraxılışından sonra ləğv ediləcək.

dəində dayandırılmasına dair protokol tərtib edəcək və bu barədə gömrük orqanının rəhbəri əsaslandırılmış qərar qəbul edəcək. İndiyə qədər bu addım fakt üzrə inzibati araşdırmanın və ya cinayət təqibinin aparılması zamanı valyuta sərəvtləri və milli valyutanın maddi sübut qismində götürülməsi halları istisna olmaqla onların bəyan edilməməsi və ya düzgün bəyan edilməməsi hallarında atılırdı.

Bundan başqa, valyuta sərəvtləri və milli valyutanın hərəkətinin dayandırılması ilə bağlı indikatorların

siyahısı dəyişib. Belə ki, gömrük orqanlarının nəzərə aldığı "valyuta sərəvtləri və milli valyutanı gömrük

sərhəddən keçirən şəxsin gömrük işi sahəsində hüquqpozmaqlarla əlaqədar əvvəllər məsuliyyətə cəlb edilməsinin müəyyən olunması" indikatoru "valyuta sərəvtləri və milli valyutanı gömrük sərhəddən keçirən şəxsin gömrük işi sahəsində cinayətlərə görə məhkumluq müddətində və ya gömrük qaydaları əleyhinə olan inzibati xətalara görə tətbiq edilmiş inzibati tənbehin icra olunduğu vaxtdan sonrakı bir il ərzində

NK-nın qərarına əsasən, ölkədən valyuta çıxarılması prosedurları ilə bağlı mexanizmlər müəyyən oluna bilər. Belə ki, bu da ölkədən qanunsuz valyuta çıxarılmasına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, aydın və ölçülə bilən indikatorlar ilə prosesdə şəffaflıq və hesabatlılığı daha da artırmaq məqsədi daşıyır. Yeni hüquqi qərara həm də "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" Qanunun tələblərindən irəli gəlir və valyuta tənzimlənməsi sahəsində nəzarət tədbirlərinin artırılmasına, "çirkəli pulların" yuyulması ilə bağlı beynəlxalq öhdəliklərdən irəli gələn tələblərin

si" indikatoru ilə əvəzlənib.

Beləliklə, yeni qaydalar əsasən, valyuta sərəvtləri və milli valyutanın hərəkətinin dayandırılması ilə bağlı indikatorların siyahısı və qaydaların miqyası daha da dəqiqləşdirilib. Belə ki, valyuta sərəvtləri və milli valyutanın bəyan edilməsinin müəyyən olunması" indikatoru "valyuta sərəvtləri və milli valyutanı gömrük sərhəddən keçirən şəxsin gömrük işi sahəsində cinayətlərə görə məhkumluq müddətində və ya gömrük qaydaları əleyhinə olan inzibati xətalara görə tətbiq edilmiş inzibati tənbehin icra olunduğu vaxtdan sonrakı bir il ərzində

NK-nın qərarına əsasən, ölkədən valyuta çıxarılması prosedurları ilə bağlı mexanizmlər müəyyən oluna bilər. Belə ki, bu da ölkədən qanunsuz valyuta çıxarılmasına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, aydın və ölçülə bilən indikatorlar ilə prosesdə şəffaflıq və hesabatlılığı daha da artırmaq məqsədi daşıyır. Yeni hüquqi qərara həm də "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında" Qanunun tələblərindən irəli gəlir və valyuta tənzimlənməsi sahəsində nəzarət tədbirlərinin artırılmasına, "çirkəli pulların" yuyulması ilə bağlı beynəlxalq öhdəliklərdən irəli gələn tələblərin

icrasına əsaslanır.

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Mərkəzi Bank tərəfindən valyuta vəsaitlərinin ölkədən çıxarılması ilə bağlı ötən ildən qüvvəyə minmiş yeni qaydalar qüvvəyə minib ki, bu da valyuta mübadiləsi sahəsində nəzarətin təkmilləşdirilməsinə xidmət edib. Həmin qaydalara əsasən, vətəndaşlar 500 dollara qədər dollar (avro, funt və s.) alarkən, 10 min dollara qədər satarkən heç bir sənəd tələb olunmadığı halda, 20 min manat dəyərində valyuta alış zamanı vəsaitin mənbəyi haqqında məlumat verməlidirlər. Eləcə də 10 min dollardan artıq pul alarkən müştəridən şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd tələb ediləcək. Valyutadəyişmə məntəqəsində bir fiziki şəxsə aparılan valyuta mübadiləsi əməliyyatının gündəlik həddi isə 20 min manat və ona ekvivalent məbləğdə xarici valyuta dəyərindən artıq ola bilməz.

Beləliklə, Azərbaycanın üzərinə götürdüyü beynəlxalq konvensiyalara əsasən, cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə tədbirlərinə uyğun olaraq valyuta axınlarına nəzarət son illərdə aktuallaşdıqdan bu istiqamətdə əlavə tədbirlərin görülməsinə ehtiyac yaranıb. Bu baxımdan valyuta sərəvtləri və milli valyutanın transsərhəd daşınması zamanı hərəkətinin izlənməsi, fiziki və hüquqi şəxslərin valyuta sərəvtlərini və milli valyutanı ölkənin gömrük ərazisinə gətirməsi və ərazidən çıxarması hökumət tərəfindən daha çəvik və xüsusi nəzarətdə saxlanılacaq.

ELBRUS

Səfir Prezidentə qarşı... Kopırkin Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı öz ölkə rəhbərinin imzasına hörmətsizlik edir

Bu günlərdə isə Rusiyanın Ermənistandakı səfiri Sergey Kopırkin Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı qoribə açıqlama verib. "Sputnik Ermənistan"a danışan səfir əvvəlcə Qafanda Rusiya konsulluğunun bu yaxınlarda açılmasının mümkünliyindən bəhs edib. O, Qafanda tərəflərin bu məsələdə əhəmiyyətli irəliləyiş əldə etdiklərini və konsulluğun nota mübadiləsi aparılma- dan sadələşdirilmiş sxem üzrə açılacağını söyləyib. Onun sözlərinə görə, "Sünik" bölgəsi Ermənistan və Avrasiya İttifaqının İranla ticarəti üçün "qapı"dır: "Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin bir hissəsi buradan keçir ki, bu da respublika üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bildiyiniz kimi, Rusiya tərəfi bu magistralın tikintisinə yar-

Rusiyanın Ermənistandakı səfirindən ziddiyyətli açıqlama

dım edir". Zəngəzur dəhlizinə gəlincə, diplomat bildirib ki, iddiaların əksi-nə olaraq, Zəngəzur dəhlizi Rusiyanın gündəmində deyil, - "hansı ki, Qərbdə Moskvanın ayağına yazmaq istəyirlər". Kopırkin əlavə edib ki, Cənubi Qafqazda nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin blokadadan çıxarılması ilə Rusiya, Azərbaycan

və Ermənistan baş nazir müavinlərinin rəhbərlik etdiyi üçtərəfli işçi qrupu məşğul olur.

Səfirin bu açıqlaması əslində, Rusiya dövlətinin rəsmi mövqeyinə qarşı çıxmaq deməkdir. Ən azı ona görə ki, bu dəhlizin açılmasını özündə əks etdirən sənəddə Rusiya Prezidentinin imzası var. Belə olan halda, səfir hansı əsasla dəhlizin Rusiyanın gündəmində olmadığını iddia edir?

Nəzərə almaq lazımdır ki, 10 noyabr 2020-ci il üçtərəfli Bəyanatının 9-cu bəndində bu məsələ öz əksini tapır. Həmin bənddə qeyd olunur: "Bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri bərpa edilir. Ermənistan Respublikası vətəndaşların, nəqliyyat vasitələrinin və yüklərin hər iki istiqamətdə maneəsiz hərəkətinin təşkili məqsədilə Azərbaycan Respublikasının qərb rayonları və Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqəsinin təhlükə-

boyunca yaradılacaq dəmir və avtomobil yolları məhz ölkəmizin ərazisində Şorq-Qərb və Şimal-Cənub marşrutlarına inteqrasiya ediləcək.

Dünyanın aparıcı dövlətləri və müvafiq beynəlxalq təşkilatlar da hesab edir ki, bu layihə Avropa ilə Asiya arasında ticarət əlaqələrini daha da genişləndirəcək. Hazırda dünyada baş verən mürəkkəb pro-

seslər, xüsusilə Rusiya-Ukrayna müharibəsi bu ölkələrin ərazisindən gedən ticarət yolları üçün risk yaradır. Bu baxımdan, Zəngəzur dəhlizi təhlükəsiz marşrut kimi daha etibarlıdır. Digər tərəfdən, bu dəhliz Avropa ilə Asiya arasında məsafə baxımından daha yaxın və tariflərə görə sərfəli hesab edilir. Azərbaycanın son illərdə Xəzərdə qurduğu müasir Ələt Beynəlxalq Ticarət Limanının, həmçinin işğaldan azad edil-

Üçtərəfli Bəyanatın 9-cu bəndində nə yazılıb?

sizliyinə zəmanət verir. Nəqliyyat əlaqəsi üzrə nəzarəti Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin sərhəd xidmətinin orqanları həyata keçirir. Tərəflərin razılığı əsasında Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Azərbaycanın qərb rayonlarını birləşdirən yeni nəqliyyat kommunikasiyalarının inşası təmin ediləcək". Buradan göründüyü kimi, indiki Ermənistanın ərazisində yerləşən Zəngəzurdan hərəkət maneəsiz olmalıdır.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Ermənistan hökumətinin bu razılaşmanın reallaşmasına əngəl olması dəfələrlə rəsmi Moskva tərəfindən tənqid edilib. Hətta, rəsmi İrəvan üçtərəfli Bəyanatda aydın yazılmasına

baxmayaraq sözügedən nəqliyyat əlaqəsi üzrə nəzarəti Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin sərhəd xidmətinin orqanları tərəfindən həyata keçirilməsini inkar edir. Bundan əlavə, Qərbin sanksiyaları şəraitində Zəngəzur dəhlizinin Rusiya üçün önəmi çox böyükdür. Həmçinin, regionda kommunikasiyaların açılması üçrə işçi qrupunda da Rusiya baş nazirinin müavini səviyyəsində təmsil olunur. İşçi qrupun bir neçə iclası da Rusiyada keçirilib. Belə olan halda səfir Kopırkinin məlum açıqlaması ziddiyyətlidir və suallar doğurur. Yəqin ki, erməni mediasına bu açıqlamasına görə diplomat Moskva-ya izahat verməli olacaq.

Zəngəzur dəhlizi Rusiya üçün çox önəmlidir

Ümumiyyətlə, regionda kommunikasiyaların bərpası təkcə Azərbaycan üçün deyil, bütün ölkələr üçün böyük önəm kəsb edir. İlk növbədə, Zəngəzur dəhlizi Naxçıvanla Azərbaycanın əsas hissəsini birləşdirəcək. Bununla da Naxçıvanın 30 ildən çox davam edən blokadasına son qoyulacaq. Eyni zamanda, dəhliz fəaliyyətə başladıqdan sonra Azərbaycanın

transit imkanları daha da genişləndirəcək. Son illərdə Azərbaycan Avrasiyanın yeni nəqliyyat xəritəsini formalaşdırıb və hazırda bu geniş coğrafiyanın bütün əsas yolları məhz ölkəmizdə kəşisir. Zəngəzur dəhlizi bu bağlantıya yeni və çox mühüm həlqə təşkil edəcək. Dəhliz

qədər əhəmiyyətli olduğunu anlamır. Bu səbəbdən də ermənilər bu mövzuda əsassız və qeyri-ciddi bəyanatlar verirlər. Paşinyanın ortaya atdığı "Sülh kəşiməsi layihəsi" isə beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmaq məqsədi daşıyır. Nəzərə almaq lazımdır ki, indiyədək Ermənistan işğalçı siyasəti səbəbindən beynəlxalq və regional layihələrdən kənardadır. Rəsmi İrəvan cılız iddialarından əl çəkəməli və qazana biləcəyi iqtisadi dividendlərdən özünü məhrum etməməlidir. Əks təqdirdə, Ermənistan dalan dövlət olaraq qalacaq.

Nardar BAYRAMLI

Türk dövlətlərinin ortaq maliyyə xəzinəsi

Türk İnvestisiya Fondu nəhəng iqtisadi layihələri maliyyələşdirəcək

Türk dövlətlərinin ortaq iqtisadi-maliyyə strukturu olan Türk İnvestisiya Fondu (TİF) bu il noyabrın 1-dən fəaliyyətə başlayacaq. Bununla bağlı qərar TİF-in Direktorlar Şurasının iyulun 20-də İstanbulda keçirilən iclasında qəbul edilib. Qeyd edək ki, Azərbaycan tərəfi ötən il mayın 30-da fondun fəaliyyəti ilə bağlı sənədi təsdiq etdikdən sonra TİF-in maliyyə donorluğu ilə bağlı hüquqi-iqtisadi mexanizmlər də müəyyənləşib. Eyni zamanda, digər türk dövlətləri fondun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında sənədləri təsdiqləyib və artıq TİF-in nizamnamə kapitalının formalaşması, maliyyə-büdcə imkanlarının təmin olunması, investisiya planı üzrə istiqamətlərin təyin edilməsi və digər məsələlər öz həlini tapıb.

Qeyd edək ki, Türk İnvestisiya Fondu Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızstan, Türkiyə və Özbəkistan respublikaları tərəfindən təsis edilib. Fondun yaradılmasının hüquqi əsasları Türkdillilik Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında 3 oktyabr 2009-cu il tarixli Naxçıvan Səzişinə əsasən müəyyənləşib. Sonradan Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) qeyri-əvvəl Şurasının Naxçıvan qəbul olunmuş niyyət protokolu əsasında, Türk İnvestisiya Fondu türkdillilik ölkələrin iqtisadi-maliyyə-sənaye baxışlarını və gələcək investisiya planlarını müəyyən etmək və həyata keçirmək üçün vahid donorluq funksiyasını özünə götürüb. Fondun məqsədi regional daxili ticarəti genişləndirmək və iqtisadi fəaliyyətləri dəstəkləmək vasitəsilə TDT dövlətlərinin iqtisadi inkişafına töhfə verməkdir.

Fondun resursları üzv ölkələrin üzlülük haqqı, investisiya ayrılmala-

rı, əsas kapital və əlavə maliyyə alətlərindən formalaşacaq. TİF-in nizamnamə kapitalı ilkin mərhələdə 500 milyon dollar müəyyən edilib, kapital fondu hər biri nominal dəyəri 50 min dollara bərabər 10 min paya bölünüb ki, burada hər üzv ölkənin limitə uyğun payı vardır. Bundan başqa, fondun nizamnamə kapitalı ödənilmiş paylara və yenidən çağırılabilən, yəni cəlb edilən paylara bölünüb ki, ümumi nominal dəyər 350 milyon dollar təşkil edir. Əlavə maliyyələşmədə ölkələr üzrə ümumi nominal dəyər isə 150 milyon dollardır. Gələcəkdə, fondun maliyyə portfelinin daha da artırılaraq 1 milyard dolları ödəməyi istisna olunmur. Fondun fəaliyyətində davamlılıq təmin etmək üçün maliyyə koordinasiyasını Rəhbərlər Şurası idarə edəcək. Şura üzvləri 4 illik müddətə uzatma və yenidən təyinat olmadan rotasiya əsasında təyin ediləcək. Fondun Prezidenti isə TDT-nin Dövlət Başçıları Şurası tərəfindən dörd illik müddətə uzatma və yenidən seçilmədən təyin edilir. Fondun Baş Qorqarğı İstanbul şəhərində yerləşir.

Türk İnvestisiya Fondunun maliyyələşdirmə strukturu formalaşmasında üzv dövlətlərin birbaşa kapital resursları ilə yanaşı, fiziki və ya hüquqi şəxslərin də maliyyəsinin cəlb edilməsi nəzərdə tutulub ki, bu da türk dövlətlərinin iri şirkətlərinin, sahibkarlar icması bu prosedura fəal rol əldə etməkdir. Digər dövlətlər TDT-nin nizamnaməsinə uyğun olaraq Rəhbərlər Şurası tərəfindən müəyyən olunan şərtlər və qaydalarla əməl etməklə fondun üzvü ola bilər ki, bu da fondun potensial maliyyə portfelinin böyüməsi üçün

əlverişli fürsətdir.

TİF hansı sahələrə maliyyə dəstəyi göstərəcək?

Strateji plana əsasən, Türk İnvestisiya Fondu üzv ölkələrin birgə ortaq strateji layihələrinin icrasında donorluq edəcək. Bura ener-

ji, nəqliyyat, logistika, müasir tranzit qovşaqlarının yaradılması, infrastruktur, "yaşıl enerji" və digər regional layihələrin maliyyələşdirilməsi daxildir.

Bu baxımdan fondun investisiya fəaliyyətini aşağıdakı kimi təsnifləşdirmək olar:

- * *Region daxili ticarətin təşviqində yardım etmək;*
- * *Beynəlxalq və milli maliyyə və inkişaf institutları, eləcə də ticarət palataları və özəl müəssisələr ilə əməkdaşlıq etmək və birgə maliyyələşdirmək;*
- * *Nəqliyyat və logistika zəncirlərinin, saxlama və istehsal imkanlarının genişləndirilməsini dəstəkləmək;*
- * *Dövlət - özəl tərəfdaşlığı da xil etməklə fiziki və rəqəmsal infrastrukturun yaradılmasını və modernləşdirilməsini dəstəkləmək;*
- * *Sənaye istehsalı, infrastruktur,*

nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və turizm daxil olmaqla qarşılıqlı maraqlı sahələrə inkişaf layihələrini dəstəkləmək;

* *Enerji səmərəliliyi, bərpa olunan enerji və ətraf mühitin mü-*

hafizəsinə investisiya yatırmaqla yaşıl iqtisadiyyata töhfə verən layihələri maliyyələşdirmək;

* *Mikro, kiçik və orta müəssisələrə aid olan layihələri maliyyələşdirmək;*

* *Digər zəruri hesab edilən investisiya layihələrinə dəstək vermək, öz maliyyə imkanlarından səmərəli istifadə etmək.*

Türk İnvestisiya Fondu bundan başqa, üzv ölkələrin qarşılıqlı investisiya proqramları çərçivəsində Fondun maliyyə potensialından istifadə edilməsi istisna deyil. Yeri gəlmişkən, cari il iyulun 6-da Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə imzalanmış Qarabağ Bəyannaməsinin əsas prinsiplərindən biri TDT-nin kollektiv iqtisadi-maliyyə strategiyasının formalaşdırılması üçün iqtisadi, nəqliyyat, müdafiə sənayesi, humanitar, təhsil və mədəniyyət

yət sahələrində türk dövlətlərinin tam potensialından və imkanlarından istifadənin gücləndirilməsidir ki, bu da TİF-in maliyyə prioritetləri ilə üst-üstə düşür. Fond Bəyannamədən irəli gələn türk dövlətlərinin regionda və dünyada global ticarətin və iqtisadiyyatın inkişafında əvəzsiz rolunun artırılması, nəqliyyat infrastrukturunun və səmərəli trans-regional dəhlizlərin yaradılması və iqtisadi bağlılığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün ana hədəflərin icrasında başlıca maliyyə institutu rolunu oynayacaq. Həmçinin, ticarət həcmələrini artırmaq, limanlara, dəmir yollarına, avtomobil yollarına və logistika qovşaqlarına infrastruktur-lara investisiyaları cəlb etməklə dayanıqlı inkişaf, iqtisadi rifah və beynəlxalq ticarət üçün təməl daşı kimi Avropa-Türkiyə-Cənubi Qafqaz-Mərkəzi iqtisadi landşaftının möhkəmlənməsinə töhfə verəcək.

TİF global və regional layihələrin maliyyələşdirilməsində mərkəzi institut olmaqla yanaşı, türk dövlətlərinin biznes icmasına da açıq olacaq. Belə ki, mikro, kiçik və orta müəssisələrin müvafiq layihələrinin həyata keçirilməsində əlaqələndirici funksiyaları daşıyacaq. Fond kiçik aیلə bizneslərinə də təşviqədi fəaliyyət çərçivəsində dəstək verməklə üzv ölkələrin iqtisadi və sosial inkişafına, dayanıqlı məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsinə də töhfə vermək niyyətindədir.

Bundan başqa, strateji yol xəritəsinə əsasən, TDT üzvləri ilə yanaşı, üçüncü dövlətlərin də TİF-in layihələrində iştirakı nəzərdə tutulur ki, burada türk dövlətləri ailəsinin strateji proqramlarında yer alan ölkələrin, o cümlədən Maca-

ristan, Rumıniya, Gürcüstanın bu maliyyə zəncirinə qoşulması deməkdir.

Gələcəkdə TİF-in nəhəng bir maliyyə institutu kimi türk dövlətlərinin Mərkəzi Banklarının aktiv maliyyələşməyə cəlb edilməsi, müxtəlif layihələrdə donorluq etməsi, ələxsus da səhm və müxtəlif investisiya alətlərinin emissiyasında rol almasında da rolunun artacağı istisna deyil. Eyni zamanda, investisiya fondlarının da bu prosesə qoşulması mümkündür.

Türk İnvestisiya Fondu türk dövlətləri arasında iqtisadi integrasiyanın dərinləşməsi, ticari dövriyyələrin artırılması üçün gücəli ticarət rejiminin yaradılması, preferensial sənədlərin hazırlanması və qüvvəyə minməsi, mal və nəqliyyat vasitələri də daşınmalarda səfəli rüsumların tətbiqi, bir sıra rüsumların aradan qaldırılması təşəbbüsləri ilə də çıxış edəcək. Nəticədə bu səmərəverici təklif və təşəbbüslər türkdillilik ölkələr arasında mövcud bazar və investisiya imkanlarının səfərbər olunması, xarici ticarət və mal mübadiləsinin həcmələrinin artmasına səbəb olacaq. Hazırda Türk Dövlətləri Təşkilatına daxil olan dövlətlərin xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi təxminən 45 milyard dollar təşkil edir. Bu, onların ümumi ticarət dövriyyəsinin 4 faizə yaxını deməkdir. Ancaq potensial bundan ən azı 10 dəfə böyükdür. Bu baxımdan TİF-in türk ailəsinin iqtisadi gücünü, maliyyə güdrətini birləşdirən və nümayiş etdirən struktur kimi vahid iqtisadi mərkəz olacağı şübhə doğurmur.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Bütün dünyanın səbirsizliklə gözlədiyi gün gəlib çatır. Səbah "Paris-2024" 33-cü Yay Olimpiya Oyunlarının açılış mərasimi keçiriləcək. Azərbaycanın 15 idman növü üzrə 48 idmançı ilə təmsil olunacağı Oyunlar avqustun 11-dək davam edəcək. Çox doğru olaraq Olimpiya Oyunları yalnız idman yarışları anlamında qəbul edilmir. Tarixi ənənələrə görə bu Oyunlarla dostluq, bə-

rəbrlik, həmrəylik kimi dəyərlər təşviq edilir. Fransa Sen-Deni və Sent-Uen adaları arasında yerləşən Olimpiya kəndinin qapılarını bir neçə gün bundan əvvəl Olimpiadaya qatılan ölkələrin heyətlərinin üzünə açıb. Verilən məlumatlara görə, 52 hektar ərazisi olan bu sahə 9000 idmançı da daxil olmaqla 14500 insanı qarşıla-

Parisin "oyunu" ...

Olimpiya tarixində ən uğursuz ev sahibi

maq imkanına malikdir. Ancaq Olimpiadanın açılış ərəfəsində Fransadan gələn xəbərlər heç də nikbin notlar üzə-

rində köklənməyib. Ölkənin ictimai-siyasi həyatında yaşananlar bütövlükdə Olimpiya ruhu ilə ziddiyyət təşkil edir.

Paris bu gün gözəlliklər şəhəri olmaqdan daha çox təlatümlər, öhdəliyin yerinə yetirilməyəcəyindən, qonaqlar üçün rahatlıqların təmin edilməyəcəyindən, insanların artan etirazlarından yaranan narahatlıqlar şəhəri kimi diqqət cəhəri. E.Makron tribunalarda şad, optimist görünməyə çalışsa da, onun komandasının üzvləri, sadəcə insanlar

həyəcanlıdır. Hətta o iddialar da səsləndirilib ki, Makron hökuməti 33-cü Yay Olimpiya Oyunlarının əs-hibliyi hüququnu öz üzərinə götürdüyünə görə indi çox məyusdur. Ölkənin hazırkı realitətlərinə əsasən formalaşan ümumi qənaət belədir ki, Fransa Olimpiya tarixində ən uğursuz ev sahibi qismində daxil olacaq.

Siyasi böhran - Makron axsaq ördəklə müqayisə olunur

Olimpiada tarixində yaşanan nadir hallardan biridir ki, Oyunlar dörin siyasi böhran yaşanan ölkədə keçiriləcək. Bəli, Makronun uğursuz siyasəti Fransasın ənənələrini alt-üst edib, ölkəni siyasi böhran mənzərəsinə salıb. Vəziyyət o dərəcədə ciddidir ki, Makronun özü beynəlxalq idman təşkilatlarının rəsmilərinin inandırmaq məcburiyyətində qalıb ki, onun komandasının hakimiyyəti legitimdir.

Bu ölkədə hazırkı komandanın iflası son seçkilərdən sonra daha da dərinləşib. Analitiklər Makron üçün çətin hakimiyyət dövrünün başladığını, makronizm üçün sonun gəldiyini anons edirlər. Ümumiyyətlə, parlamentin yeni formalaşan tərkibi ilə onun ölkəni normal qaydada idarə edə biləcəyi mümkünsüz görünür. Qeyd edək ki, Fransa Milli Assambleyası 577 deputatdan təşkil olunur. Parlamentdə çoxluğu əldə etmək istəyən partiya 289 mandat lazımdır. Bundan əvvəlki seçkilərdə Makronun koalisiyasını Milli Assambleyada cəmi 250 deputat təmsil edirdi. Buna görə də mərkəzçi koalisiya

çilərinin səsini almaq, bunun üçün hətta hansısa sövdələşmələrə getmək məcburiyyətində qalırdı. Mərkəzçilər üçün indiki say tərkibi ilə bunu etmək daha çətin olacaq. Dünyada, o cümlədən də beynəlxalq idman ictimaiyyətində Makronun komandasının legitimliyinə şübhələr də məhz buradan yaranıb.

"Fransa prezidenti Olimpiadanın onun irsinə möhkəmləndirəcəyinə ümid edirdi, lakin qanunverici orqana erkən seçkilərlə bağlı uğursuz təklif onu siyasi cəhətdən zəif vəziyyətə qoydu və Makronun beynəlxalq səhnədəki yerinə kölgə saldı". Bu fikirlər "Reuters" agentliyinin saytında Parisdə Yay Olimpiya Oyunlarının açılış ərəfəsində dərc olunmuş məqalədə öz əksini tapıb. Yazıda bildirilir: "Cümə günü Sena sahilində keçiriləcək açılış mərasimində 100-dən çox dövlət başçısı və on minlərlə tamaşaçının qəbul etməyə hazırlandığı Fransada Makron kövrək bir qüvvədir: o, dünyanın ən böyük idman yarışlarına ev sahibliyi edən müvəqqəti hökumətin rəhbəri, qeyri-populyar və bu

tədbirdə təhlükəsizlik qorxularının artması fonunda fəaliyyət göstərən prezidentdir".

Agentlik fransız tarixçisi Patrik Veildən sitat gətirir: "Makron Oyunları imperator kimi qarşılayacağını gözləyirdi. Amma indi o, axsaq ördəkdir".

Bundan əvvəl Makron Olimpiya kəndini gəzərək parlamenti buraxmaq qərarına dəstəyini bildirib və bundan sonra yaranacaq siyasi qeyri-sabitliyin Oyunlara kölgə salacağını inkar edib.

Məqalə müəllifləri xatırladırlar ki, ötən ilin dekabrında Makron xalqə Yeni il müraciətində qarşıda gələn il haqqında qürur və nikbinliklə danışdı: "Biz əsrə yalnız bir dəfə Olimpiya və Paralimpiya Oyunlarına ev sahibliyi edirik... 2024-cü il əzmi, seçim və dirçəlik ilidir".

"Lakin altı aydan çox vaxt keçib və Makronun mandatını bərpa etmək ümidləri puç olub. Tələsik seçkilərin doğurduğu siyasi böhran turistlərin Oyunlara marağının gözlənilməyən dərəcədə zəif olması ilə nəticələnib", - deyir "Reuters" belə qənaətə gəlib.

Olimpiada ərəfəsində Fransada siyasi iflasla yanaşı, həm də dərin iqtisadi böhran yaşanır. Fransa Bankının təqdim etdiyi hesabatla görə, ölkənin cari hesab kəsiri ötən il 28 milyard avroya çatıb.

Fransa Bankının direktoru Fransua Vilerua dö Qalo (Fransua Villeroy de Galhau) 2023-cü il üçün illik tədiyə balansını təqdim edərkən "Fransa çəyirtkədir", - deyər ölkəsinin heç nə etmədiyini, tənbəl olduğunu qeyd edib. Bildirib ki, bu balans yeni əsaslarla müəyyən edilsə də, nəticələr dəyişməz olaraq qalır.

Yaranmış vəziyyət Almaniya,

İqtisadi böhran - Fransa çəyirtkədir

İtaliya və İspaniya kimi böyük qonşu ölkələrin profisitləri ilə ziddiyyət təşkil edir. 2022-ci ildə 79 milyard kəsiri olan avro bölgəsi ötən il ÜDM-in 1,8 faizini təşkil edən 240 milyardlıq profisitə nümayiş etdirib. Bununla belə, Fransasın xarici borcu 800 milyard avroya və ya ÜDM-in 28 faizinə çatıb. Halbuki bu rəqəm 2022-ci ildə ÜDM-in 24,8 faizinə bərabər idi.

Fransua Vilerua dö Qalo xarici borcun bu cür pisləşməsinə Fransa iqtisadiyyatının zəif tərəf-

lərinin əks olunması kimi ifadə edib. O, dövlət kəsiri ilə xarici ticarət arasında korrelyasiya olduğunu vurğulayıb və hökuməti rəqabət qabiliyyətini artırmaq üçün bəyuli iqtidat artırmağa çağırıb. Bununla da gələcək hökumətə ölkənin maliyyə durumu ilə bağlı mesaj verib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl ölkənin Hesablama Palatası da maliyyə durumunun kritik vəziyyəti ilə bağlı xəbərdarlıq edib.

Təhlükəsizliyə təminatlar çox aşağıdır

Beynəlxalq səviyyəli yarışlarda təhlükəsizliyin təmin olunması əsas məsələlərdən biridir. Paris bu sahədə də axsaqır. Kədərli etiraf ölkənin daxili işlər nazirindən gəlib. "Fransa polisi 870 min inzibati araşdırma aparıb, nəticədə Parisdə keçiriləcək Olimpiya Oyunlarına buraxılış demək olar ki, dörd min nəfərəldə məhdudlaşdırılıb", - deyər daxili işlər naziri Jerald Darmanen bildirib.

Darmanen "X" sosial media platformasından şəhərsində bir neçə gün bundan əvvəl yayımla-

dığı videomaterialdə jurnalistlərə bildirib: "Biz bu və ya digər şəkildə Olimpiya Oyunlarında iştirak edənlərə qarşı bir milyon inzibati araşdırma aparmalıyıq. Hazırda 870 min araşdırma aparılıb, ona görə də Olimpiya Oyunlarının ilk gününə qədər bir milyon təhqiqat aparmağa vaxtımız olacaq. Bu inzibati araşdırma əsaslanaraq, biz 3922 qadağa qoymuşuq".

Onun sözlərinə görə, Olimpiya Oyunlarında təhlükəsizliyə təhdid ola biləcək şəxslərin siyahısına 131 nəfər - 18 radikal islamçı, o cümlədən 167 ifrat solçu və 80 ifrat sağçı fəal daxil edilib.

Viktor Hüqonun "Səfillər" romanı bütün dünyada məşhurdur. Belə görünür ki, Paris Olimpiada günlərində həmin əsərin səhnələrinə yenidən şəhidlik edəcək. Paris Olimpiya Oyunlarının başlanmasına bir neçə gün qalmış

ların həyatının daha da çətinləşdiyini bildirib.

Verilən məlumatlara vurğulan ki, "Paris-2024" Olimpiya Oyunları onsuz da çətin vəziyyətdə olan evsizlərin vəziyyətini daha da

ağırlaşdırıb. Qadınlar körpə uşaqları ilə küçədə qalıblar. Evsizlər üçün nəzərdə tutulmuş məkanlar Oyunlarla bağlı Fransa paytaxtına axın edən turistlərə kirayəyə verilir. Sosial yardım xidməti də körpə uşaqla küçədə qalan qadınlara ev tapa bilmədiklərindən şikayətlənir. Qeyd edilir ki, Olimpiya Oyunlarına görə məcburi köçürmələr onsuz da çətin şəraitdə yaşayan evsizlərin vəziyyətini daha da ağırlaşdırıb.

Parisdəki evsiz insanlar paytaxtdan uzaq ərazilərə köçürülür ki, bu da uşaqların məktəbə getməsinə, eləcə də ailələrə sosial yardım göstərilməsinə çətinlik yaradır. Həssas insanların köçürüldüyü belə məkanlarda ictimai nəqliyyata əlçatanlıq səviyyəsi çox aşağıdır. Həssas insanlara təcili yardım edən "Samu sosial" Oyunlara görə bu il 3000 təcili yerləşdirmə məkanının ləğv edildiyini bildirib.

Olimpiadanın açılış günündə tətillər dalgası

İncəsənət nümayəndələrini təmsil edən SFA-CGT həmkarlar ittifaqlarının "Paris-2024" Olimpiya Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin nümayəndələri ilə görüşündə tərəflər razılığa gələr bilməyiblər. Həmkarlar ittifaqları yeni görüşün mümkün olduğunu bildiriblər.

SFA-CGT "Paris-2024"lə bağlı uğursuz görüşdən sonra Olimpiya Oyunlarının açılış mərasimi günü - iyulun 26-da tətillər planlaşdırır.

"Biz bu görüşdən sonra heç bir irəliləyiş müşahidə etməmişik, müzakirələr bitməyib, ancaq heç bir irəliləyiş də yoxdur", - deyər həmkarlar ittifaqının nümayəndəsi bildirib. O əlavə edib ki, müzakirələr üçün qapıları açıq olsa da, yeni görüş üçün tarix müəyyənləşməyib.

Həmkarlar ittifaqları açılış mərasimlərinin icraçı rejissoru "Paname 24"-ə incəsənət və mədəniyyət şirkətləri ilə müqavilələrinin uyğunsuzluğu ilə bağlı xəbərdarlıq edib, bəzi incəsənət nümayəndələri ilə müqavilələrin düzgün olmadığından şikayətləniblər.

Mübariz FEYİZLİ

Ofelya xanım üç nəslin nümayəndəsidir. O, Abbasqulu xan İrəvanski, Pənah xan Makinskinin nəticəsi, Əli xan və Tacı xanımın nəvəsidir. Ofelya xanım XIX-XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda, o cümlədən İrəvan xanlığında, Rusiyanın işğalından sonra isə İrəvan quberniyasında iqtisadiyyatın, həmçinin təhsilin, milli mədəniyyətin inkişafında mühüm xidmətləri olmuş böyük bir nəslin davamçısıdır.

Rusiya imperiyasının İrəvan xanlığını işğalından əvvəl təkcə İrəvan şəhərində 8 məscid mövcud olmuşdur. Şopenin verdiyi məlumata görə, həmin məscidlərdən 2-si qalanın içərisində, Zal xan, Novruzəli xan, Sərtip xan, Hüseynəli xan, Hacı İnamverdi, Hacı Cəfər bəy məscidləri isə qaladan kənarda yerləşirdi. Məscidlərin içərisində ən möhtəşəmi və Azərbaycan memarlığının nadir incisi olan Hüseynəli xan məscidi, yaxud Göy məscid adlanırdı. Bu məscid 1766-cı illərdə Hüseynəli xanın hakimiyyəti dövründə inşa edilmişdir. Çar dövründə İrəvanda azərbaycanlıların dini ibadətlerini etdikləri 8 məsciddən biri idi. Məscid 28 hücrə, kitabxana, ibadətqah və iç həyətdən ibarətdir. Ümumilikdə 7000 kvadratmetrik ərazidə yerləşir. İkinci Dünya müharibəsindən sonra Sovet hökumətinin radikal dünyəvi siyasətinə uyğun olaraq hündürlüyü 24 metr olan 4 minaradən 3-ü söküldü və 1952-ci ildə məscidin bir hissəsi planetariyə, bir hissəsi isə məktəbə çevrildi.

Abbasqulu xan İrəvanski - Hüseynəli xanın nəticəsidir. Onun adına arxiv sənədlərində də rast gəlinir. Sənədlərdən məlum olur ki, 1898-ci ildə bir qrup İrəvan ziyalıları, o cümlədən Abbasqulu xan İrəvanski Göy məscidin nəzdində ibtidai məktəb açmaq qərarına gəlirlər və bu məktəbin maliyyələşdirilməsini öz üzərlərinə götürürlər. Tarixçi-alim Məşədxanım Nemətovanın araşdırma apardığı daş kitabələrdə Abbasqulu xan İrəvanskiyə qəribə bir şəkildə xatırlanır. Araşdırmalardan məlum olur ki, İrəvan şəhərində Göy məscid kompleksində yerləşən mədrəsə Abbasqulu xan İrəvanski tərəfindən inşa edilmişdir. Mədrəsə binasının hücrələrindən birində mər-

mər başdaşının üzərində hicri təqvimlə "1330-cu il (miladi 1911-1912-ci il) Abbasqulu xan" yazılmışdır. Buradan aydın olur ki, Abbasqulu xan İrəvanski İrəvanın görkəmli maarifpərvərlərindən biri olmuş, orada təhsilin inkişafında mühüm rol oynamışdır. Abbasqulu xan dövrünün ziyalısi kimi tanınmış, 1882-1899-cu illərdə İrəvan Şəhər Dumasına üzv seçilmişdir. Abbasqulu xan İrəvan rus-türk məktəblərinin fəxri nəzarətçisi vəzifəsini daşımaqla bərabər, xeyriyyəçilik də etmişdir. Onun haqqında "Qafqaz təqvimi"ndə və "Qafqaz" qəzetində belə məlumatlara daha çox rast gəlinir. Naxçıvanla çox bağlı olan Abbasqulu xan İrəvanski 1905-ci ildə İrəvanda və Naxçıvanda xalqı başına toplayaraq erməni daşnaklarına qarşı vuruşmuş, müsəlmanların İrəvandan köçürülməsinin qarşısını almışdır. O, 1907-ci ildə vəfat etmişdir.

Tanınmış şəcərəşünas Çingiz Qacar Abbasqulu xanın Bilqeyis xanımından 3 övladı - iki oğlu və bir qızı olduğunu yazır. Onun ikinci həyat yoldaşı Tərhan xanım Naxçıvanskayadan isə (general İsmayıl xan Naxçıvanskiyə qızıdır) 6 övladı olub: Həsən xan, Fəxrətə xanım, Gövhərtə xanım, Xanlar xan, Tacı xanım və Kərim xan. Abbasqulu xanın böyük oğlu Həsən xan 1920-ci ildən sonra Türkiyəyə köçüb. Onun oğlu Hüseyn xan Turqut Türkiyə Hava Qüvvələrinin generalı olub. Varisləri İstanbulda yaşayırlar. Çingiz Qacar orada onlarla görüşüb.

Abbasqulu xanın üçüncü xanımı isə general-mayor Kalbalı xanın sonbeşik qızı Zərrintə bəyim olub. Bu nikahdan övladlarının olub-olmaması qeydə alınmayıb. Arxiv sənədlərinə görə Abbasqulu xanın Əli xan adlı oğlu da olub. O, 1853-1856-cı illərdə Kırım müharibəsində iştirak edib. Əli xan İrəvan şəhərində Göy məscid kompleksində yerləşən mədrəsə Abbasqulu xan İrəvanski tərəfindən inşa edilmişdir. Mədrəsə binasının hücrələrindən birində mər-

Əziz Əliyev təqiblərə məruz qalıb.

Abbasqulu xan uzun illər ermənilərlə mübarizə aparıb. Bir-biri ilə kökdən qohum olan Naxçıvanski, İrəvanski və Şadlinskilər ən çətin anlarda onun köməyinə çatıblar. Erməni daşnaklarının xain başqınları nəticəsində Naxçıvana gələrək burada yaşayıblar. Hətta 1920-ci ildən sonra da onların övladları 1937-ci ilədək Naxçıvanda fəaliyyət göstərmişlər.

Ofelya xanım Bağırbəyovanın şəcərəsi digər tərəfdən Pənah xan Makinskinin adı ilə bağlıdır. Pənah xan Makinski İrəvanın adlı-sanlı tarixi şəxsiyyətlərindən biri idi. O, 1905-ci ildə İrəvanda azərbaycanlıların ermənilər tərəfindən qətlə ilə bağlı dövlət və hökumət orqanları qarşısında çıxış etmiş və bu məsələyə öz münasibətini kəskin formada bildirmişdir. İrəvan quberniyasının general-qubernatoru qraf Vladimir Tizenhauzenin yanında İrəvan şəhərinin səlahiyyətli nümayəndələrinin iştirakı ilə sabitliyin bərpa edilməsi və qorunması üçün müvəqqəti komissiya yaradılmışdır. Komissiyanın tərkibinə İrəvan ziyalıları, o cümlədən Pənah xan Makinski (Ofelya xanımın babası), Kərbəlayi Məmməd Əliyev, Ağə xan İrəvanski, Mir Abbas Mirbabəyev, Ələkbər bəy İsmayilov, Abbasqulu bəy Hacıbəyliński daxil idilər. Ofelya xanımın babası - Əli xan Makinskinin Azərbaycannın mədəni həyatında, teatr sənətinin inkişafında mühüm xidmətləri olmuşdur. O, 1920-ci ildə Azərbaycanın Rusiya tərəfindən işğalından sonra ölümə məhkum edilmişdir. Lakin edam öncəsi azad edilməsini baxmayaraq, ürək çatışmazlığından 35 yaşında vəfat etmişdir. Ofelya xanımın babası Əli xan Makinskinin ölümündən sonra nəvəsi Tacı xanım İrəvanskaya 24 yaşında 4 azyaşlı uşaqla - Süleymanxan (11 yaş), Tamara (8 yaş), Səltənət (5 yaş), Dövlət (2 yaş, Ofelya xanımın anası) öz doğma torpağında ard-arası kəsilməyən təqiblərə məruz qalmışdır. 1930-cu ildə o, övladları ilə birlikdə doğma

torpağını, İrəvan quberniyasında onlara məxsus malikanələrini, məscidlərini, əkin və otlaq sahələrini və s. qoyaraq oradan köçməyə məcbur olmuşdu. Köçüb gəldikləri Gəncə şəhərində xan nəslindən olmaları üçün sərt münasibətlə qarşılanı, heç bir yerdə işə qəbul olunmur. İşsiz yaşamağın mümkün olmadığından Tacı xanım İrəvanskaya Bakı şəhərinə köçməyi qərarlaşdırır. Onlara Bakıya köçmələrinə sonralar Tacı xanımın qızı Dövlət xanımla ailə həyatı quran, Ofelya xanımın atası Cəfər Bağırbəyov kömək etmişdir. Ofelya xanımın atası Cəfər Bağırbəyovun Azərbaycanın hər tarixinin inkişafında, azərbaycanlı gənclərin milli vətənpərvərlik ruhunda böyüməsində mühüm xidmətləri olub.

İrəvan zadəgan nəslinin nümayəndəsi olan Ofelya xanım Bağırbəyova 1934-cü ildə Bakı şəhərində ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. Orta təhsilini Səbail rayonu 134 saylı məktəbdə almış, 1951-ci ildə Azərbaycan Sənaye İnstitutunun geoloji-kəşfiyyat fakültəsinə daxil olmuş və buranı dağ-mədən mühəndis-geofizik ixtisası üzrə bitirmişdir. İlk əmək fəaliyyətinə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Geologiya İnstitutunda laborant vəzifəsi ilə başlamışdır. Sonralar kiçik elmi işçi, böyük elmi işçi kimi fəaliyyətini davam etdirən, hazırda isə aparıcı elmi işçi vəzifəsində çalışan bu zəhmətkeş və fədakar xanım həmişə işinə sevgisi, peşə fəaliyyətində üstünlükləri ilə fərqlənmişdir. Geologiya-mineralogiya elmləri namizədi Ofelya xanım Bağırbəyovanın Azərbaycanda yeganə "İzotop geologiyası və geoxronologiya" laboratoriyasının yararmasında böyük əməyi var. O, ilk dəfə olaraq Azərbaycanda maqmatik süxurların dəqiq radioxronoloji tədqiqatını aparmış, alimlərin yaşının təyin edilməsi üsulunu işləyib hazırlamış, Böyük və Kiçik Qafqazın, Kırım və s. maqmatik süxurlarının maqnit sahəsi varyasi-

yası ilə mütləq yaş arasında korrelyasiya əlaqəsini müəyyən etmişdir. Apardığı radioxronoloji və geoloji analizlərin həm nəzəri, həm də praktiki baxımdan mühüm əhəmiyyəti olmuşdur. O, üç monoqrafiyanın və 110-dan çox elmi məqalənin müəllifidir. Rusiya, Türkiyə, İran, Yunanıstan, Çin, Avstraliya və digər ölkələrdə keçir-

rilən beynəlxalq elmi konfransların və simpoziumların iştirakçısıdır.

Tanınmış alim Ofelya Bağırbəyova elmi fəaliyyətlə yanaşı, pedaqoji sahədə gənclərin bilik və bacarıqlarının artırılmasında, təlim-tərbiyəsində mühüm xidmətlər göstərmişdir. O, Bakı şəhərində yerləşən Nəci bəy Xanmırlar Kollecinə direktor müavini vəzifəsində çalışmışdır. Hacı Zeynalabdin Tağıyevdən sonra Azərbaycanda ikinci qız məktəbini 1990-cı ildə Fırəngiz Məhərrəmovaya açmış və həmin məktəbi "Nəci bəy Xanmırlar Universiteti" adlandırmışdır. "Nəci bəy Xanmırlar Universiteti"nin açılışı vaxtı ilə Qızlar məktəbi adlanan və hazırda AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu adlanan binada keçirildi. 1992-ci ildə

"Nəci bəy Xanmırlar Universiteti"nin 10 nəfər əlaqi tələbəli olan biz məzunlar: Rübəbə Şirinova, Rüksarə Məmmədova, Lamiyyə Süleymanova və s. məktəbin direktoru Fırəngiz Məhərrəmovaya, direktor müavini Ofelya Bağırbəyovanın məsləhəti ilə İslam Universitetinə (Bakı İslam İnstitutu) imtahan verdik və hamımız bu ali məktəbə qəbul olduq. Azərbaycanda ilahiyyat sahəsində ilk oxuyan qız tələbələr biz olduq. Tələbəlik illərində də biz əziz müəllimimiz Ofelya xanımla vaxtaşırı görüşür, onun dəyərli məsləhətlərinə qulaq asırıq. Tale elə getirdi ki, mən ali məktəbi bitirdikdən sonra AMEA-nın Əlyazmalar İnstitutunda işə qəbul olundum və müəllimim Ofelya xanımla tez-tez görüşürəm. Əlyazmalar İnstitutunda işlədiyim 20 il ərzində hər zaman bir ana kimi onun qayğısını hiss edir və dəyərli məsləhətlərini dinləyirəm. Azərbaycanın görkəmli tarixi şəxsiyyətlərinin, Abbasqulu xan İrəvanski, Pənah xan Makinski, Çəmşid bəy Naxçıvanski və digərlərinin irsini qan yaddaşında daşıyan Ofelya xanım Bağırbəyovanın bu günlərdə 90 yaş tamam olur. Bu yubiley ərəfəsində millət vəkili, Qərbi Azərbaycan İcmasında qadınlar şurasının sədri, Mələhət İbrahimqızı və Qərbi Azərbaycan İcması İrəvan şəhəri icmasının sədri filologiya elmləri doktoru, professor Fəridə xanım Səfiyeva ilə birlikdə gedib Ofelya xanım ilə görüşdük. Fəridə xanım Ofelya xanıma Qərbi Azərbaycan İcmasının vəsiqəsini və döş nişanını təqdim etdi. Bu yubiley ərəfəsində Ofelya xanıma bundan dəyərli hədiyyə ola bilməz. Mən də öz növbəmdə əziz müəlliməm Ofelya xanım Bağırbəyovamı ürəkdən təbrik edirəm, ona cansağlığı və illərlə həsrətində olduğu İrəvan şəhərinə getməyi, vaxtı ilə babalarının tikdirdiyi Göy məscidi, "Qırxbulaq", "Dərəçiçək" yaylaqlarını ziyarət etməyi arzulayıram.

Rübəbə ŞİRİNOVA,
AMEA Məhəmməd Füzuli
adına Əlyazmalar İnstitutunun
əməkdaşı,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Budapeşt veto qoydu Macarıstana təzyiqlər edilsə də...

Macarıstan Avropa Sülh Fondundan Ukraynaya 6,5 milyard avro ayrılmasına qarşı çıxıb. Bunu Brüsseldə Avropa İttifaqı ölkələrindən olan həmkarları ilə görüşdə iştirak edən Macarıstanın xarici işlər və xarici iqtisadi əlaqələr naziri Peter Sijarto deyib. Sijarto qeyd edib ki, digər Aİ nazirləri ona son dərəcə güclü təzyiqlər ediblər, lakin Macarıstan öz mövqeyində möhkəm dayanacaq. O, həmçinin xatırladı ki, Macarıstan Avropa Sülh Fondunun vəsaitlərinin Ukraynaya yardım üçün istifadəsinə etirazını davam etdirir, çünki ölkənin hakimiyyət orqanları macar şirkətlərini beynəlxalq müharibənin sponsorları siyahısına daxil etmək təhlükəsini aradan qaldırmayıb.

Macarıstan Ukraynaya 6,5 milyard avro ayrılmasına niyə veto qoydu?

Qeyd edək ki, Macarıstan Rusiya-Ukrayna müharibəsinin davam etməsinə qarşılıq və tərəfləri sülh danışıqlarına çağırır. Ölkənin Baş naziri Viktor Orban da dəfələrlə boyan edib ki, Avropa İttifaqı Kiyevi silahlandırmaq əvəzinə, dağıdıcı müharibə son qoymağa çalışmalıdır. Təsədüfi deyil ki, iyulun 1-də Avropa İttifaqına sədrlik etməyə başlayan Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban Aİ-yə sədrliyin ikinci günü - iyulun 2-də Kiyeve səfər edərkən Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə görüşüb. Viktor Orban Volodimir Zelenskiyə sülh danışıqları öncəsi atəşkəs variantını nəzərdən keçirməyi təklif edib. Macarıstanın Baş

naziri bu məsələnin danışıqları sürətləndirəcəyini ehtimal etdiyini bildirib.

Macarıstanın Baş naziri sülh missiyasını davam etdirmək üçün iyulun 5-də Moskvaya səfər edib. Səfər zamanı Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban Ukrayna ilə bağlı müzakirə aparıblar. Orban Macarıstanın Rusiya-Ukrayna münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsi üçün söylərinin davam etdirəcəyini bəyan edib. Bununla belə, Orban bir həftə ərzində reallaşan Kiyev və Moskvə səfərlərdən aparılan danışıqlardan sonra tərəflərin mövqelərinin bir-birindən çox uzaq olduğunu qənaətinə gəlib. Buna görə də, Avropa İttifaqının sədri olan Macarıstanın Baş naziri hesab edir ki, münaqişənin bitməsi üçün çoxlu işlər görmək lazımdır. Bu səbəbdən də, onun iyulun 8-də Çin Xalq Respublikasına səfərində də Si Cinqin ilə görüşündə Rusiya-Ukrayna müharibəsi əsas müzakirə mövzusu olub. Orban Çini Ukrayna münaqişəsinin nizamlanması üçün əsas ölkə adlandırb.

Bütövlükdə, V.Orbanın təşəbbüsləri göstərir ki, Macarıstan Avropa İttifaqına sədrliyi dövründə Ukraynada sülhün təmin edilməsi üçün özünü ilə görüşündə Rusiya-Ukrayna müharibəsi təkcə Rusiya və Ukrayna üçün deyil, Avropa ölkələri üçün də ciddi problemlər yaradır. Ona görə də, bu ölkə Aİ-nin Kiyevi silahlandırmasının yox, sülh imkanlarının tapılmasının tərəfdarı kimi çıxış edir.

Aİ Azərbaycana minatəmizləmə

prosesində yardımı davam etdirəcək

Onu da qeyd edək ki, iyulun 22-də Avropa İttifaqı Şurası Avropa Sülh Fondu çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinə dəstək üçün 10 milyon avro məbləğində yardım ayırmaya bərdə qərar qəbul edib. Aİ-nin rəsmi məlumatına görə, məqsəd Ermənistan silahlı qüvvələrinin maddi-texniki potensialını gücləndirmək, böhran və fəvqəladə hallarda mülki əhalinin müdafiəsinin yaxşılaşdırılmasına töhfə verməkdir. Bu qərar Budapeşt veto qoymayıb. Bəs bunun səbəbi nədir? Xatırladaq ki, aprel ayında bu məsələ gündəmə gələrək Macarıstan Aİ-nin Ermənistan hərbi yardımına qarşı çıxmış və Azərbaycana da analoji yardımın edilməsini tələb etmişdi. Ona görə də, həmin vaxt Ermənistan hərbi yardım haqqında qərar qəbul olunmamışdı. Budapeşt sonradan digər Avropa ölkələri ilə razılaşmaya gələrək veto qərarını geri çəkib. Aİ-nin həmin razılaşma üzrə Azərbaycana minatəmizləmə fəaliyyətini dəstəkləyəcəyi bildirilib. Belə ki, iyunun 13-də Azərbaycan-Aİ təhlükəsizlik dialoqu-nun 5-ci raundunu keçirilib. Bu tədbirdə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev və Avropa İttifaqının Avropa Xarici Fəaliyyət Xidmətinin Baş katibinin siyasi məsələlər üzrə müavini Enriqe Mora iştirak edib. Təhlükəsizlik Dialoqu ilə bağlı tərəflərin birgə bəyanatında qeyd olunub: "Aİ-nin Azərbaycanda humanitar minatəmizləmə və mina qurbanlarına yardıma göstərdiyi dəstək yüksək qiymətləndirilib. Bildirilib ki, Aİ-nin "Team Europe" təşəbbüsü və digər proqramlar çərçivəsində Azərbaycanın minalarla mübarizə proqramına gələcək yardımlar davam etdiriləcək". İyun ayının 26-da isə Aİ Azərbaycanda minatəmizləmə işlərinə dəstək olmaq üçün 2024-2025-ci illər ərzində əlavə 10 milyon avro ayracağını açıqlayıb. Beləliklə, burada da Macarıstanın prinsipial mövqeyi öz rolunu oynayır.

N.BAYRAMLI

Bölgələrimiz inkişaf yolunda...

Gəncə və Göygöldə 15 qonaq evi yaradılıb

Ölkəmizin inkişafını regional komponentsiz təşəvvür etmək qeyri-mümkündür. Çünki regionların inkişafı ölkənin sosial-iqtisadi tərəqqisinin təmin edilməsi, bütün vətəndaşların həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması və global səviyyədə rəqəbat qabiliyyətinin artırılması üçün əsas şərtlərdən biri hesab edilir. Regionların inkişafı həm də ona görə vacibdir ki, onların resurs, sənaye və kadr potensialı bütün ölkənin sosial-iqtisadi yüksəlişi üçün böyük imkanlar yaradır.

Məhz bu amilləri diqqət mərkəzində saxlayan Prezident İlham Əliyev fəaliyyətində regionların dinamik inkişafına balanslı yanaşma nümayiş etdirir. Ərazi bütövlüyünün bərpasından sonra dövlət başçısının regionlara səfərləri bu prosesə mahiyyətə yeni impuls verir.

ÜDM-də 22 dəfə artım...

Mövzu barədə "Yeni Azərbaycan" da danışan iqtisadçı Fuad İbrahimov bildirib ki, sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyası olmadan regionların iqtisadi inkişafı məsələlərini tənzimləmək mümkün deyil. "Məhz bu reallıqdan çıxış edərək ölkə başçısı 2003-cü ildən başlayaraq Azərbaycanın yeni iqtisadi siyasət strategiyasını həyata keçirməyə başladı. İndiyədək dövlət proqramları konsepsiyasında həyata keçirilən siyasətin əsas istiqaməti regionların sosial-iqtisadi inkişafına şərait yaradılması və təşviqinin başlıca istiqamət kimi müəyyənləşdirilməsidir.

Bu siyasət təzliklə öz bəhrəsini verdi. Regionlarda quruculuq-abadlıq işləri geniş vüsət aldı, yeni istehsal və xidmət müəssisələri, sosial infrastruktur obyektləri açıldı, əhalinin məşğulluq səviyyəsi yüksəldi. Ötən illərdə bölgələrdə kənd təsərrüfatı sahələrində inkişafında yeni mərhələyə qədəm qoydu. Məhz Prezidentin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən bu proqramlar nəticəsində ötən 20 ildə mühüm iqtisadi nailiyyətlər qazanıldı- ölkə iqtisadiyyatı 3,4 dəfə, ÜDM nominal ifadədə 22 dəfə artmışdır.

Dövlət siyasətinin prioritet istiqaməti...

F.İbrahimov qeyd edib ki, bölgələrimizdə rəqəbatqabiliyyətli məhsul istehsalında mühüm rol oynayan aqroparkların və iri kənd təsərrüfatı müəssisələrinin inkişafına, emal sənayesinin az xərclə yüksək keyfiyyətli xammal ilə davamlı təminatına, ərzaq bolluğunun yaradılmasına diqqət yetirilir. "Hökumətin qayğısı sayəsində süd emalı zavodlarının fəaliyyəti genişləndi, yeni istehsal sahələri yaradıldı, əhali keyfiyyətli məhsullarla təmin edildi. Regionlarda və ölkə daxilində yeni iş yerlərinin yaradılması sayəsində insanların məşğulluğu, xüsusilə biznes və sahibkarlıq mühitinin formalaşması və inkişafı, eləcə də bu istiqamətdə həyata keçirilən digər tədbirlər bütövlükdə Azərbaycan iqtisadiyyatının fasiləsiz, dinamik və dayanıqlı böyüməsini təsdiqləyir.

Əlbəttə, Prezident İlham Əliyev respublikamızın bütün regionlarının hərtərəfli tərəqqisini xüsusi diqqət mərkəzində saxlayır və bu istiqamətdə məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirir. Ölkə başçısı qarşıya qoyduğu vəzifələrin icrasına şəxsən nəzarət edir, regionların inkişaf konsepsiyasının həyata keçirilməsinin vəziyyəti haqqında hökumətin rüblük, yarım illik və illik xüsusi iclaslarını keçirir. Bu, bir daha təsdiq edir ki, regionların inkişafı dövlət siyasətinin prioritet istiqamətidir. Dövlət başçısı hər dəfə bölgələrə səfər edərkən iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin dinamik və məhsuldar işləməsi üçün nəzərdə tutulmuş yeni müəssisələrə, onların fəaliyyətini yoxlayır, rayonların sosial-iqtisadi vəziyyəti ilə yerində tanış olur, müvafiq tapşırıqlar verir".

Həç bir layihə təxirə salınmur...

F.İbrahimovun sözlərinə görə, Prezidentin hər bir regionumuza səfərləri, görülən işlərlə tanış olma və vətəndaşların rifah halının yaxşılaşdırılmasına yönəlib: "İkinci Qarabağ müharibəsində qələbə qazandıqdan sonra Azərbaycan dövləti işğaldan

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işləri aparmasına baxmayaraq, digər regionlarımız da diqqət mərkəzində saxlanılır. Regionlarda böyük infrastruktur layihələri həyata keçirilir, yollar, sosial obyektlər tikilir. Həç bir layihə təxirə salınmur. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, dövlət başçısının siyasətinin diqqət mərkəzində vətəndaşların layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi və onların rifah halının yaxşılaşdırılması dayanır.

İqtisadi "Kəndlərdə sahibkarlığın və özünüməşğulluğun inkişafı-2023" layihəsinin uğurla başa çatdığını qeyd edib: "Bu layihə bir daha sübut etdi ki, yalnız azad edilmiş rayonlarımız yox, eyni zamanda digər bölgələrimizin iqtisadi inkişafı diqqət mərkəzindədir. Məsələn, bu yaxınlarda Gəncə və Göygöl şəhərlərində dövlət dəstəyi ilə 15 qonaq evi yaradılıb. Layihənin məqsədi kəndlərdə sahibkarlığın və turizmin inkişafını dəstəkləmək, məşğulluq imkanlarını artırmaq və regionların iqtisadi inkişafına töhfə verməkdir".

Yeganə BAYRAMOVA

Son aylar dəhşətli cinayətlərin, kütləvi davaların şahidi oluruq. Ailə-məişət zəminində baş verən qətlər, cinayətlər əvvəlki illərlə müqayisədə çoxalıb. İnsanlar arasında adi səbəblərdən yaşanan qalmaqal-

lardan tutmuş, ailə üzvlərini qətlə yetirənlərin sayı təhlü-

kəli dərəcədə artır. Bütün bunlar həyəcan təbii çalınası

məsələ olsa da, təəssüf ki, problemin nədən və hansı sə-

bəblərdən qaynaqlandığı sual altındadır. İnsanların böyük

əksəriyyəti cəmiyyətdəki bu aqressivliyi psixoloji məqamlar və maddi durumla əlaqələndirirlər. Əksər hadisələri araşdıranda bəlli olur ki, kiçik anlaşılmazlıq üzündən böyük cinayətlər baş verir.

Yanlışı təbliğatlar...

Etiraf edək ki, cəmiyyətdə baş verən mənfi hadisələrin kütləvi tirajlanması da insanlara mənfi təsir göstərir. Çünki belə hadisələrin davamlı xəbəbə çevrilməsi əks reaksiyalara səbəb ola bilər. Söhbət yalnız qətlərdən getmir. Məsələn, yeniyetmə qızların evdən qaçması kimi xəbərlərə tez-tez rast gəlirik. Bu informasiya digər gənc qızların da diqqətini cəlb edir. Necə deyirlər, “dəlinin yadına daş salmaq”. Təəssüf ki, onlar da bu cür “məşhurlaşmaq”, diqqət mərkəzində olmaq istəyirlər, hətta 3-4 gün rəfiqəsinin evində qalarsa, valideynləri tərəfindən daha çox seviləcəyini düşünürlər.

Yaxud da “oğru aləmi” dediyimiz və bu aləmdə tanınan, haqqında yetərinə xəbərlər yazılan insanlardan - “qanuni oğurlar”dan danışaq. Əslində bu şəxslər və onların tərəfdarları haradasa öz məqsədlərinə çatıblar. Belə ki, bu gün 10-11-ci sınıfdə oxuyan oğlan uşaqları “vor zakon” kimi tanı-

maq üçün can atır, dərindən qabıqdan çıxır, bu cür hörmət qazanmaq istəyirlər. Belə gənclərin sonu isə təbii ki, uçurumdur. Bir müddət sonra ya cinayət törədir, yaxud da başqa cinayətlərin qurbanı olurlar...

Cəmiyyətimizdəki aqressiviyadan danışmışam, dünən Xəzər rayonunda dəhşətli cinayət hadisəsi baş verib. Bakının Xəzər rayonunda ata iki oğlunu bıçaqlayaraq onlardan birini öldürüb. 1974-cü il təvəllüdlü Rza Eyyubov əvvəlcə oğlu 2014-cü il təvəllüdlü Əli Eyyubova çoxsaylı bıçaq xəsarəti yetirib. O, daha sonra 4 yaşlı oğlu Teymur Eyyubova çoxsaylı bıçaq zərbəsi vurub. 10 yaşlı Əli hadisə yerində ölüb.

Ata bunu gördükdən sonra özünü bıçaqlayaraq öldürüb. 4 yaşlı Teymur Eyyubov Sabuncu Tibb Mərkəzinə çatdırılıb. Həkimlər onu cərrahi əməliyyat ediblər. Vəziyyəti orta ağır kimi qiymətləndirilir.

Cəmiyyətdə aqressiv davranışlar nədən qaynaqlanır? Bunun psixoloji, sosioloji səbəbləri nədir?

Bütün bələlərin kökündə imkansızlıq dayanır...

Sualımızı cavablandıran hüquqşünas Nadir Məmmədov “Yeni Azərbaycan”a açıqlamasında bildirib ki, cəmiyyətdə münasibətlərin aqressiv şəkli alması bir neçə amillə bağlıdır: “Aqressiyanın səbəblərini insanların yaşam tərzində, təlim-təربiyəsində axtarmaq lazımdır. Ümumilikdə isə insanların aqressivliyini şərtləndirən əsas amillərdən biri, elə birincisi maddi vəziyyətlərinin aşağı səviyyədə olmasıdır. Uşaq evdə adi dondurma istəyir, atanın da almağa pulu yoxdur. Uşaq harasa gəzməyə getmək istəyir, valideynin isə maddi imkanı buna imkan vermir. Şəhər nəqliyyatındakı xaos bərabər durum, bir tərəfdən də havanın boğucu istisi insanlarda aqressiv durumu formalaşdırır. Bütün bələlərin kökündə imkansızlıq dayanır”.

Təhsil sistemində xeyli dəyişikliklər edilməlidir...

Hüquqşünas qeyd edib ki, orta məktəblərdə də valideynlərlə iş düzgün qurulmayıb: “Bu günün şagirdi otuz il əvvəlki şagirdlər kimi deyil. Dövr və dəyərlər dəyişib. Cəmiyyət günü-gündən mürəkkəbləşir, aqressiya artır. Bunu görə də insanların

sosial durumları daim nəzərdə olmalıdır. Savadlı sosioloqlar yetişdirilməlidir ki, onlar mütəmadi olaraq insanlarla ünsiyyətdə olsun, problemlərlə maraqlansın, düzgün yol göstərsinlər. Təhsil sistemində xeyli dəyişikliklər edilməlidir”.

Xüsusi komissiya yaradılmalıdır

N.Məmmədovun sözlərinə görə, birinci sınıfdən başlayaraq uşaqlara insənpərvərlik, humanizm kimi prinsiplər aşılanmalıdır: “Uşaqlar bu ruhda tərbiyə olunmalıdır. Məktəblər bu məsələdə valideynlərlə birgə çalışmalı, valideyn özü də maariflənməlidir. Cəmiyyətdə nəzarət gücləndirilməlidir. Təhlükəsizlik tədbirləri gücləndirilsə, qətl hallarının da qarşısı alınar. Bu, çox vacib məqəmdir. Təhlükəsizlik məsələləri çox vaxt diqqətdən kənarda qalır. İşə götürülən şəxsin sosial, psixoloji durumu yoxlanılmalıdır. Bununla bağlı xüsusi komissiya yaradılmalı, müəyyən sənədlər yoxlanılmalıdır. Bilinməlidir ki, məsələn, bu müəllimi sınıfa buraxmaq olar, ya olmaz. Bu məmuru vətəndaşla işləməyə məsul etmək olar, yoxsa olmaz. Artıq cəmiyyət bunu tələb edir.

TV-lər ailə münəqişəsi problemini qızıdır...

Hüquqşünasın fikincə, koronavirusdan sonra cəmiyyətdə psixoloji problem olan insanların da sayı artıb: “Televiziya və yəndə maa-rişçiliklə məşğul olmur. Qəzetlər yazır, amma geniş auditoriya üçün televiziya mütəsna rolunu. Telekanallarda yayımlanan verilişlər ailə münəqişəsi problemini qızıdır, tərbiiyəndirir”.

N.Məmmədov qeyd edib ki, bəzi alimlər aqressivliyin artmasını planetdə dəyişikliklərlə izah edirlər: “Dünyada müharibə ocaqları artır, qan tökülməsi adi hala çevrilir. Bir müddət belə davam edəndən sonra isə dinc bir periodun olacağı proqnozlaşdırılır. Digər bir nəzəriyyəyə görə isə dövlətlərin davranışlarını ilə bağlıdır. Qeyd olunur ki, dövlətlər aqressiv davranış nümayiş etdirəndə, bu, nəticədə insanlara da sirayət edir. Əks-proses olanda isə əhalidə də sakitləşmə, mülayimləşmə prosesi gedir. Dövlətlərin hali - aqressivli-

Aqressivliyi təbliğ edən verilişlər...

yi artanda cəmiyyətdə də belə bir proses başlayır. Müşahidə etdiyimiz qəddarlıqların kökünü bu istiqamətdə axtarmalıyıq. Üstəlik, mətbuatda, telekanallarda, sosial şəbəkələrdə aqressivliyin təbliği olan filmlər, xəbərlər, verilişlər davamlı şəkildə diqqəti cəldirir. Bütün bunlar son nəticədə fərdlərin şüuruna təsir edir, adiləşmiş qəddarlıq fərdin fərdi öldürməsi, ona ölümcül zərbə endirməsi ilə nəticələnir”.

Sosial şəbəkələr, canlı efirlər və yuxusuzluq...

Psixoloq Ayten Ələkbərovanın fikrincə, insanlarda aqressiya əsasən yuxusuzluqdan əmələ gəlir: “İndi insanların böyük əksəriyyəti gecə saatlarına qədər sosial şəbəkələrdə, canlı efirlərdə olur, izləyir. Bu zaman hansısa situasiyalardan qı-çıqlanır, əsəbiləşir, bu da təbii ki, onun yaşayış tərzində də təsir göstərir, öz əsəbini bəzən evdəkilərdən alır. Beləliklə, gecə normal yuxu yatmayan insanlar şəhər yuxudan ayılı bilmir və əsəbini ətrafdakı insanlardan çıxır, gün ərzində aqressiya nümayiş etdirir, hətta fiziki güc də göstərir”.

Psixoloq qeyd edib ki, ailədə qadınların deyilməsi də psixoloji zorakılığa gətirib çıxarır. Belə ki, bəzən kişilər bunun qarşısını fiziki zorakılıqla almağa çalışırlar: “Amma düşünmək lazımdır ki, qadın niyə deyir, buna səbəb nədir? Əsas səbəblərdən biri də budur ki, əksər qadınlar hər kəsi arzuladıqları kimi görmək istəyir ki, bu da mümkün olan bir şey deyil. Çünki insanlar həm sosial, həm də bioloji varlıqdır. Biz sosial varlığımızı düzgün təqdim edə bilmədikdə, bu özünü ailədaxili münəqişələrdə göstərir. Məsələn, evdə özünü təqdim, təsdiq edə bilməyən şəxs bunu iş yerində, kənarda və yaxud sosial şəbəkələrdə etməyə ça-

Tərəflərdən biri susmalıdır, əks təqdirdə...

lışır, sanki bir “şirə” çevrilir. Ailədə hansısa münəqişə yaranarsa, mütləq şəkildə tərəflərdən biri susmalıdır. Susmadıqda münəqişə daha da böyüyür, tərəflər bir-birini başa düşmək istəmir. Susanda isə müəyyən vaxtdan sonra münəqişənin qarşısını təcridən almaq, qarşıdakı insana sözlərlə məsələni izah edib, problemi tənzimləmək olur. İnsan nə qədər danışarsa, söhbət edərsə, bir o qədər baş verəcək münəqişənin qarşısını almaq olur”.

Yegana BAYRAMOVA

Casus senatorun istefası...

Müxtəlif cinayətlərdə təqsirli bilinən Nyu-Cersi ştatından olan ABŞ senatoru Robert Menendez istefa verib. O, istefa ərizəsini Nyu-Cersi ştatının qubernatoruna təqdim edib.

Xatırladaq ki, bir neçə gün əvvəl Nyu-York məhkəməsi erməniperəst senator Bob Menendezə bağlı qərar çıxarıb. Məhkəmə Nyu-Cersidən olan Demokratlar Partiyasının təmsilçisi, ABŞ Senatının Xarici Əlaqələr Komitəsinə rəhbərlik etmiş Menendezin rüşvətxorluq, pul fırıldaqçılığı, ədalət mühakiməsinə mane olmaq və xarici agent kimi fəaliyyət göstərmək daxil olmaqla ümumilikdə 16 maddə üzrə təqsirli bilib.

Prokurorlar sübut ediblər ki, senator Menendez Misirin hərbi maraqlarını ödə çıxarmaq, cinayət təqiblərinə müdaxilə etmək və Qəter rəsmilərinin investisiyalarının təhlükəsizliyini təmin etmək üçün səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməyə çalışıb. İddialara əsasən, Menendez və həyat yoldaşı bunun müqabilində

qızıl külçələr, yüz minlərlə dollar nağd pul, avtomobil və digər formada rüşvət alıb. Bu işdə senatorun həyat yoldaşı erməni əsilli Nadine Menendez də itiham olunub, lakin onun məhkəməsi xəstəliyi səbəbindən hakim tərəfindən qeyri-müəyyən müddətə təxirə salınıb. Bu cinayətlərə görə erməniperəst senatoru 20 ilədək həbs cəzası gözləyir, lakin o, apelyasiya şikayəti də verə bilər.

Menendezlə yanaşı, Nyu-Cersi ştatından olan iş adamları Vael Hana və Fred Daybes də onlara qarşı irəli sürülən bütün itihamlar üzrə təqsirli biliniblər.

2006-cı ildən Nyu-Cersi ştatının senatoru olan Bob Menendez Konqresdə fəaliyyət göstərdiyi vaxtda federal agent kimi müttəham kürsüsünə çıxarılan ilk senatordur.

Xatırladaq ki, erməniperəst senator Bob Menendezin məhkəmə prosesi may ayından başlayıb. Dairə hakim Sidney Stein məhkəmənin iyun sonu və ya iyulun əvvəlinə kimi

davam edəcəyini bildirmişdi. Menendezə qarşı cinayət işi isə Nyu-Yorkda Manhattan Federal Məhkəməsi tərəfindən ötən ilin sentyabrında başlanılmışdı. Hələ ötən il “USA Today” nəşri Bob Menendez və onun həyat yoldaşı Nadine Arslanyana qarşı irəli sürülmüş itihamlarla bağlı məqalə dərc etmişdi. Məqalədə ABŞ-ın federal prokurorlarının verdiyi məlumatla əsasən bildirilirdi ki, cinayət xarakterli sövdələşmə Menendezin Misir rəsmiləri ilə görüşləri və şam yeməyi zamanı əldə edilmiş. Belə ki, Misir hökumətinin təmsil edən rəsmiləri ABŞ-ın silah satışı və maliyyələşdirməyə yardım etməsinə istəyiblər. Menendez və həmin vaxt hələ onun sevgilisi olan Nadine Arslanyan hər iki məsələdə yardım edə biləcəklərini vəd veriblər. Bunun müqabilində Nyu-Cersidən olan vasitəçi - Vael “Uill” Hana adlı misirə əsilli sahibkar Arslanyana, guya kiçik və ya onun iştirak etməsi tələb olunanmayan iş vəd edib. Bu tə-

lif, prokurorluğun cütülyü və Hananı Nyu-Cersi ştatının baş senatorundan Misir hökumətinin aktiv aləti kimi istifadə etmək üçün sövdələşmələrə dair ittihamnamədə araşdırılan hekayənin bir hissəsidir.

Daha əvvəl onun evində axtarış aparılan zaman 480 min dollardan çox pul, dəyəri 100 min dollardan çox olan 13 qızıl külçə və yaxınlıqdakı bankın seyfindən 80 min dollara yaxın pul aşkar edilmiş. Senator bununla ikinci dəfədir rüşvət məsələsinə görə məhkəmə qarşısına çıxarılır. İlk dəfə o, 2017-ci ildə həkimlə bə-

rabər rüşvət almada iştirak etdiyinə görə məhkəməlik olmuşdu. Keçən ilin payızında həbs olunduqdan sonra Menendez Senatın Xarici Əlaqələr Komitəsinin sədri vəzifəsindən kənarlaşdırılıb.

Bob Menendez həm də Azərbaycanla qarşı çıxışları və erməniperəst mövqeyi ilə tanınır. Yeri gəlmişkən, Menendezin başına gələn bütün “macərələr” məhz onun ikinci evliliyindən sonra-erməni əsilli Nadine Arslanyanla “birleşəndən” sonra baş verib. “Arslanyan” soyadını Menendezə dəyişən Nadine Livan əsilli er-

mənidir. Bu evlilik Bob Menendezin yalnız şəxsi həyatı deyil, həm karyerasını, həm də bütövlükdə düşüncələrini dəyişdi. Arslanyanla tanış olduqdan sonra rüşvətə, korrupsiyaya bulaşan, təmsil etdiyi dövlətin mənafeyinə zidd mövqə tutan, hətta rüşvət alaraq siyasi boyanatlara verən Menendezin, ittihamlarda dövlət məmurlarının xarici qüvvələrin agent kimi xidmət etməsi qadağasını açıq şəkildə pozduğu qeyd olunub. Bütün bunlar təsdiqləyir ki, erməniperəst senatoru ciddi cəza gözləyir.

N.BAYRAMLI

Ermənistan hakimiyyətinin Qərbi integrasiyası prosesi bir sıra məqamlarla diqqəti cəlb edir. Rəsmi İrəvanın bu istiqamətdə “öyündüyü” proseslərdən biri Avropa İttifaqı ilə viza məsələsində əldə olunan razılaşmadır. Belə ki, iyulun 22-də Avropa İttifaqı Şurasının xarici işlər nazirləri Ermənistanla viza rejiminin liberallaşdırılması dialoqu məsələsinə müzakirə ediblər. Bu barədə Aİ Şurasının yaydığı məlumatda qeyd olunub ki, tərəflər viza rejiminin liberallaşdırılması ilə bağlı dialoqa başlayacaq. “Avropa İttifaqı Ermənistanla viza liberallaşdırılması üzrə dialoqa başlamaq və üzvlərləri dialoq mərhələlərinə, o cümlədən meyarların müəyyən edilməsi və onların həyata keçirilməsinin qiymətləndirilməsi prosesinə tam cəlb etmək niyyətini açıqlayıb. Ermənistan vətəndaşları üçün viza öhdəliyinin ləğvinin mümkünlüyü yalnız müvafiq meyarlar tam yerinə yetirildikdən sonra nəzərdən keçiriləcək”, - deyər məlumatda bildirilib.

“Tələsən təndirə düşər”

Rəsmi İrəvan Aİ-nin bu qərarından çox sevinçək olub. Belə ki, Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan viza rejiminin liberallaşdırılması dialoquna başlamaq üçün Aİ-nin xarici işlər nazirləri səviyyəsində qəbul etdiyi qərarı açıqlayıb. “Bu, Ermənistan-Aİ tərəfdaşlığında çox mühüm mərhələdir, ümumi dəyərlər və prinsiplər, eləcə də sabitlik, sülh və fərvanlıq vizyonu əsasında dərinləşən tərəfdaşlıqdır. Aİ strukturlarından və üzvlərlərdən olan həmkarlarımıza səmimi təşəkkürümü bildirirəm”, - deyər, Mirzoyan bildirib.

Əslində, erməni tərəfinin indidən sevinməsinə əsas varmı? Burada Aİ Şurasının məlumatına diqqət yetirmək yerinə düşər. Məlumatda qeyd edilir ki, Ermənistan vətəndaşları üçün viza öhdəliklərinin ləğvi imkanlarına yal-

nız meyarlar tam şəkildə təbiiq edildikdən sonra başlacaq. Nədənə, erməni rəsmiləri bu məqamın üzərindən sükküla keçməyə üstünlük verir, sanki, Ermənistanı artıq Aİ üzvlü kimi cəmiyyətə təqdim etməyə çalışırlar. Söhbət hansı meyarlardan gedir, bu standartların tam şəkildə təbiiq edilməsi üçün Ermənistanla neçə il, neçə ay vaxt lazımdır? Əslində erməni cəmiyyəti və siyasi elitəsi məhz bu sualların cavabını tapmalı, onlar barədə xalqı məlumatlandırmalıdır. Yaranan mənzərə isə onu göstərir ki, Ermənistan hakimiyyəti eyniforiyaya qayıblar, amma əsas məqam barədə cəmiyyətə açıqlama vermir. Bu səbəbdən də sevinmək üçün tələsməyə ehtiyac yoxdur. Necə deyirlər, Azərbaycanla bir atalar sözü var: “Tələsən təndirə düşər”.

dırılması ilə bağlı danışıqlara başlamağa qərar verməsini böyük sevinçəklə qarşılayırlar ki, bu da başadüşülməlidir. Yoxsulluq içərisində yaşayan erməni xalqına ölkəni daha rahat tərk etmək üçün bundan gözəl fürsət ola bilməz. Politoloqun fikrincə, de-

Gürcüstan təcrübəsi nə deyir?

Məsələnin digər tərəfi isə ondan ibarətdir ki, əslində Avropa ilə

si üzvlə dialoqun başlaması erməni cəmiyyəti üçün total ağır nəticələrə səbəb olacaq. İlk olaraq söyləmək lazımdır ki, viza rejiminin liberallaşdırılması Ermə-

nistanın sürətlə boşalması ilə nəticələnməkdir. Bunu sübut edən faktlara müraciət edək. Məsələn, qonşu Gürcüstan təkcə 2022-ci ildə ölkəni tərk edənlərin sayı 2021-ci ilin rəqəmləri ilə müqayisədə 81 faiz artıb. 2022-ci ildə 106 min gürcü Avropaya sığınmış. Onların 80-85 faizi gənclər və 40 yaşa qədər olan in-

sanlardır. Bu qədər insanın böyük hissəsi Avropa ölkələrində siyasi motivlərə görə qalmaq istəyir, digərləri isə qeyri-qanuni yolla vətəndaşlıq əldə etmək istəyir. Siyahı bununla da bitmir. 2023-cü ildə isə emigrantların sayı 241 min nəfər təşkil edib. İndi Ermənistanı da məhz bu tale gözləyir.

Politoloq: Ermənistanla demografik böhran daha da ağırlaşacaq

böhranı Gürcüstanda, Baltıqyanı ölkələrinin təmsilində gördük. Gürcüstanda işsizlər, azlıqlar, daha yaxşı həyat axtarışında olanlar, kriminal ünsürlər Avropaya üz tutdular. Gürcüstan bir dövlət, ölkə olaraq Avropaya sadələşdirilmiş viza rejimindən hansı dividendlər qazandısa, Ermənistan da o qədər “xeyir” götürəcək”. Onun sözlərinə görə, Ermənistanla “cənnət” vəd edən Avropa, əslində, burada öz mövcudluğunu daha da gücləndirməklə Rusiya, İran

N.BAYRAMLI

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmatbuatıyımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Rəngləri fərqli olsa da...

Beynəlxalq Afrika Mənşəli Qadınlar Günüdür

Yeganə BAYRAMOVA

Zəncirlərdə dəri rənginin nə üçün qara olduğu bir çox məqamlarda diqqətimizi çəkir. Məsələn, qaradərili birini gördükdə həmin an onların dəri rəngindən başqa saçlarına, üz cizgilərinə də fikir veririk. Lakin qaradərili insanlardakı bu fərqlilik səbəbsiz deyil. Belə ki, zəncilərin dərisində yüksək miqdarda melanin pigmenti olduğuna görə, onlar qaradərili olurlar.

Tarixən irqi ayrı-seçkilik zəminində bir çox iğtişaşlar baş verib. Bu qarşıdurmalar nəticəsində milyonlarla zənci də qurbana çevriliblər. Əslində onlara qarşı yenə də müəyyən ayrı-seçkiliyə rast gəlmək mümkündür desək, yanlışdır.

Yeri gəlmişkən, bu gün Beynəlxalq Afrika Mənşəli Qadınlar Günü kimi qeyd olunur. Bu gün ilk dəfə 1964-cü il, iyulun 25-də məlumi siyasətçi və fəal Aoua Keytanın təşəbbüsü ilə keçirilib. İki il əvvəl, 1962-ci ildə Afrika qitəsinin hər yerindən olan qadınlar “Pan-Afrika Qadınlar Təşkilatı”-nı yaratmaq üçün Dar Es Salaamda bir araya gəlmişdilər. Mədəni, etnik, irq və dil fərqlərinə baxmayaraq, məqsəd qüvvələri birləşdirmək, qaradərili qadınların da qitənin iqtisadi, sosial və siyasi inkişafına tam inteqrasiyasını təşviq etmək idi. Beləliklə, Afrika qadınlarının həyat şəraitinin yaxşılaş-

dırılmasına kömək etmək üçün belə bir əlamətdar günün təsis edilməsi təklif edilir.

Xatırladaq ki, 23 dekabr 2013-cü il tarixli 68/237 sayılı qətnamə ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası 2015-2024-cü illəri Afrika mənşəli qadınlar üçün Beynəlxalq Onillik elan etmişdi. Ancaq statistik göstəricilərə əsasən, qaradərili qadınlara qarşı dözümsüzlük, o cümlədən onların müasir təzahürləri, bəzi hallarda isə zorakılıq yenə davam edir.

Qeyd edək ki, Beynəlxalq Afrika Mənşəli Qadınlar Günü ilə bağlı aidiyyəti təşkilatlar elm, idman, hüquq, incəsənət, siyasət və digər sahələrdə fərqlənən qaradərili qadınların əldə etdikləri uğurları təbliğ edirlər. Beləliklə, dövlətlərin ayrı-seçkiliyə əsaslanan zorakılığın kökünü kəsmək, o cümlədən Afrika əsilli insanlara, xüsusən də qadınlara qarşı bütün irqi və ayrı-seçkilik xarakterli bəyanatların qarşısını almaq, aradan qaldırmaq, qadağan etmək və cəzalandırmaq üçün müvafiq tədbirlər görmək öhdəliyi var.

Ancaq hər birimiz ayrı-seçkiliyin bütün formalarını aradan qaldıraraq, daha inklüziv və müxtəlifliyə hörmət edən cəmiyyətlər qurmaq üçün məsuliyyət daşıyıraq. Çünki bütün xalqların, millətlərin və dinlərin dostluğu üçün istər irqi, istərsə də dini ayrı-seçkiliyin ləğvi vacibdir.

Ömür vəfa etsəydi...

Sabir həyatının son anlarında nə xahiş etmişdi?

Yeganə BAYRAMOVA

Bu gün Azərbaycanın görkəmli satirik şairi Mirzə Ələkbər Sabirin vəfatından 113 il ötür. Böyük satirik ədəbiyyat və mətbuatda “Sabir” namışanı ilə məşhur olsa da, dövründəki nöqsanlara səbirlə yanaşmadı. Əksinə, qırınc-cələmini bir an belə dincə qoymadı.

Millətinin işıqlı, etibarlı gələcəyi məsələsində isə səbr və dözümlə yer yox idi. O da qeyd olunmalıdır ki, Sabir satirik cəbhəyə keçməzdən öncə Məhəmməd Füzuli və müəllimi Seyid Əzim Şirvaninin təsiri ilə qəzəllər yazmışdı. Yüksək şövqlə qələmə alınan 15-ə yaxın qəzəldə klassik ənənədən gələn, amma yüksək ifadə özəlliyinə, mənə gözəlliyinə malik nümunələr yaratmışdı. Ancaq mühitin yaraları üçün qəzəliyyat müəyyən mənada effektiv itirmişdi. Elə o forma və üslubda, lakin fərqli ruh və mövzuda nişangahı mövhumata döndərmək lazım idi. Sabir də bu böyük milli-demokratik düşüncə naminə firsəti əldən vermədi.

Onunla eyni dövrdə yaşamış və son günlərində yanında olmuş ədəbiyyatşünas, “Nicat” Maarif Cəmiyyəti idarəsinin katibi Hacı İbrahim Qasımov görkəmli şairimiz haqqında xatirəsində yazır:

“İllərlə bir yerdə çalışdığım zavalı Sabirin ümidsiz bir halda Bakıya gəldiyini, “İslamiyyə” mehmanxanasına düşdüyünü eşitdim, möhtərəm şairin ziyarətini özümə borc bilib yanına getdim.

Sabir evdə çarpayının üstündə əyləşib meyvə yeyirdi. Mən onu bu halda görəncə pərişan oldum. Sabir o qədər dəyişmiş, arıqlamış və saralmışdı ki, onu təsvir etmək çətindir. Bir neçə dəqiqə danışmağa qüdrətim olmadı. Gözümün yaşını güclə saxladım

ki, Sabir şəkə düşməsin. O, mənə yer göstərdi, əhvalımı soruşdu. Razılıq etdim və dedim:

- Sabir, müsaidənizlə sizə bir təklifim var.
- Söylə.
- Sizin, şübhəsiz, maddi vəziyyətiniz ağırdır.

Əgər icazə versəydiniz, nəsr etməkdə olduğum “Mələmat” qəzetində sizin nəfizinə bir ianə siyahısı açardım.

Sabir gülümsündü. Fəqət bu gülüş sevinc gülüşü deyildi. Bu, olduqca dərin və ağır bir gülüş idi. Dərin bir qüسسə içində dedi:

- Hacı! Siyahı açmağa qətiyyənn mücadilə etmə-rəm. Onsuz da mən son günlərimi keçirirəm. Yalnız qəzətdə yazarsan: Sabir deyirdi ki, mən vücudumda olan ətimni xalqımın yolunda fərdüddüm. Əgər ömür vəfa etsəydi, sümüklərimi də xalqımın yolunda qoyardım. Fəqət nə çarə, ölüm aman verməyir.

Onunla bu görüşüm son görüş oldu. İyulun 25-də Abbas Səhətdən belə bir teleqram aldım: “Sabir vəfat etdi”.

Mirzə Ələkbər Sabir 1911-ci il iyulun 25-də, 49 yaşında vəfat edib və Şamaxıda Yeddi Günübəz qəbiristanlığında dəfn olunub. Onun xatirəsinə hörmət əlaməti olaraq 1912-ci ildə həyat yoldaşı Büllurnisə xanım, dostları Abbas Səhət və M.Mahmudbəyovun söyi ilə şeirləri “Hophopnəmə” adı ilə kitab halında nəşr olunub.

İdman

Çempionlar Liqası: “Qarabağ” ilk oyunda “Linkoln”u məğlub edib

UEFA Çempionlar Liqasının II təsnifat mərhələsində üz-üzə gələn “Linkoln” (Cəbəllütariq) və “Qarabağ” komandaları arasında Ağdam təmsilçisinin 2:0 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “Qarabağ”-ın qollarını 45+2-ci dəqiqədə Olavio Juninyo və 75-ci dəqiqədə Toral Bayramov vurublar.

Qeyd edək ki, komandalar arasında cavab oyunu iyulun 30-da Bakıda olacaq. Bu cütün qalibi III təsnifat mərhələsində “Ludoqorets” (Bolqarıstan) - “Dinamo” (Minsk, Belarus) duelinin güclüsü ilə qarşılaşacaq.

Azərbaycanın karate komandası beynəlxalq turnirdə medal qazanıb

Azərbaycanın ənənəvi karate stili üzrə komandası Türkiyənin Bursa şəhərində keçirilən beynəlxalq turnirdə uğurla çıxış edib.

Azərbaycan Karate Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, 15-16 yaş kateqoriyasında mübarizə aparan Ayxan Şaban-zadə, Hüseyn Sadiqov və Cavid Quliyevdən ibarət kollektiv yarışda fəxri kürsüyə qalxıb. Komanda turniri bürünc medalla başa vurub.

XXI əsrin ən yaxşı futbolçuları

XXI əsrin ən yaxşı futbolçularının siyahısı açıqlanıb.

“Report” ESPN-ə istinadən xəbər verir ki, ilk pilləyə Argentina yığmasının futbolçusu Lionel Messi layiq görülüb.

Portuqaliya yığmasının və Səudiyyə Ərəbistanının “Əl-Nəsr” klubunun ulduzu Kriştianu Ronaldu ikinci, Fransa millisinin keçmiş hücumçusu Tyerri Anri isə üçüncü olub.

Braziliya millisinin futbolçusu Neymar 20-ci yeri layiq görülüb.

Qurban Qurbanov: Bakıda daha yaxşı oyun göstərməyə çalışacağıq

“Futbolçularımı təbrik edirəm. Oynamaq üçün şərait o qədər də yaxşı deyildi. Matç süni örtükdə keçirilirdi. Uzun səfərə çıxdığımız üçün oyunçularda bir az yorğunluq hiss oluna bilərdi”.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri “Qarabağ”-ın baş məşqçisi Qurban Qurbanov UEFA Çempionlar Liqasının II təsnifat mərhələsində Cəbəllütariqin “Linkoln” komandasına 2:0 hesabı ilə qalib gəldikləri oyun barədə danışarkən deyib.

O, komandasında yaxşı oyun intizamı gətirdiyünü bildirib: “Belə meydançalarda diqqət yitirdiyimiz əsas məqamlardan biri səhv etməməkdir. Bu cür ö-

tükdə topu istədiyimiz kimi ram etmək çətin olur. Futbolçularımız sonadək yaxşı konsentrasiya ilə oynadılar. Yaxşı başlanğıc oldu. Bakıdakı matçə ciddi hazırlaşacağıq. Rəqibin itirəcəyi bir şeyi qalmadı. Ona görə riskə gedə bilərlər. Bakıda daha yaxşı oyun göstərməyə çalışacağıq”.

Qeyd edək ki, komandalar arasında cavab oyunu iyulun 30-da Bakıda olacaq. Bu cütün qalibi III təsnifat mərhələsində “Ludoqorets” (Bolqarıstan) - “Dinamo” (Minsk, Belarus) duelinin güclüsü ilə qarşılaşacaq.

Arif Əsədov: “Qarabağ” bu mövsüm avrokuboklara daha yaxşı başladı

“Qarabağ”-ın səfərdən bu nəticə ilə qayıdacağı gözlənilirdi”.

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Azərbaycan millisinin məşqçisi Arif Əsədov “Qarabağ”-ın UEFA Çempionlar Liqasının II təsnifat mərhələsində Səfərdə Cəbəllütariqin “Linkoln” komandasına 2:0 hesabı ilə qalib gəldiyi oyun barədə danışarkən deyib.

O, Ağdam təmsilçisinin ilk hissədə müəyyən çətinliklər çəkdiyini bildirib: “Hava şəraiti, stadionun süni ot örtüklü olması, eləcə də rəqibin doğma meydan amilinə görə müdafiədən oynaması “Qarabağ”-a problemlər yarırdı. Lakin ilk yarınn sonunda bu cür rəqibə qol vurmaq komandamızın işini asanlaşdırdı. Düşünürəm ki, Ağdam klubu növbəti mərhələyə vəsiqəni 90 faiz təmin edib. Evdə daha rahat oynayaq böyük hesablı qələbə qazana bilərik”.

54 yaşlı mütəxəssis “Qarabağ”-ın əvvəlki illər-

dən fərqli olaraq, bu mövsüm avrokuboklara daha yaxşı başladığını vurğulayıb: “Buna səbəb ötən mövsümkü heyətin qorunmasıdır. Hiss olunur ki, futbolçular yaxşı hazırlıq keçdikləri üçün meydana rahat mübarizə aparırlar”.

Azərbaycan millisinin sabiq futbolçusu “Qarabağ”-ın Çempionlar Liqasının III təsnifat mərhələsindəki mümkün rəqibi barədə danışmağın tez olduğunu söyləyib: “Bizi Bakıda “Linkoln”-la ikinci oyun gözləyir. “Qarabağ” 100 faiz növbəti mərhələyə vəsiqə qazanıb” fikri futbolçulara da mənfi təsir göstərə bilər. Cavab görüşündən sonra digər matçlar barədə danışmaq olar. Fikrimcə, “Qarabağ”-ın potensialı rəqiblərin qarşılaşmasında Bolqarıstan təmsilçisi “Ludoqorets” “Dinamo”-dan üstün olacaq”.

A.Əsədov “Qarabağ”-ın yenidən Çempionlar Liqasının grup mərhələsinə düşmək potensialında olduğunu söyləyib: “Artıq komanda beynəlxalq arenada böyük təcrübəyə malikdir. Oyundan-oyuna daha da inkişaf edir. Odur ki, “Qarabağ”-ın bu mövsüm Çempionlar Liqasının grup mərhələsinə düşmək şansı çoxdur”.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzəyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenziya: N-B-317
Tiraj: 4370
Sifariş: 1651
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 150048601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”-ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova